

IZ NAŠIH ENOT ↙

Usposobljeni za helikoptersko reševanje

AKTUALNO ↘

15. maj – dan
Slovenske vojske

Marko Pišlar

OB DNEVU SLOVENSKE VOJSKE

Maja se s ponosom spominjamo dne, ko so slovenski fantje prvič v zgodovini slovenskega naroda začeli služiti vojaški rok v samostojni državi. To je pomemben mejnik v obdobju nastajanja in razvoja slovenske države ter njene vojske. Slovenska vojska je med svojim dolgoletnim razvojem in prilagajanjem doživela številne vzpone ter padce, ki so bili posledica različnih dejavnikov. Zlasti med zadnjo globalno finančno in gospodarsko krizo so jo bremenili ukrepi varčevanja, kar se pozna predvsem na področjih kadra in opremljanja. Finančnih sredstev, ki so se v zadnjih letih sicer nekoliko povečala, še vedno ni dovolj za razvoj Slovenske vojske, ki bi bil primerljiv z zavezniškimi vojskami. Za odpravljanje večletnega zastoja na področju opremljanja bo treba izdatno povečati finančna sredstva, predvsem pa zagotoviti dolgoročno, načrtno in zanesljivo financiranje. Veliko izzivov za Slovensko vojsko je tudi na kadrovskem področju. Čeprav državljani Slovenije še vedno zaupajo svoji vojski in jo cenijo, pa kot delodajalec na zelo konkurenčnem trgu delovne sile ni dovolj zanimiva za mlade. V Slovenski vojski iščejo rešitve in predlagajo ustrezne ukrepe, s katerimi bi v naslednjih letih izpopolnili kadrovski načrt pripadnikov stalne sestave ter pogodbene rezerve. Prispevek k tem prizadevanjem na kadrovskem področju bo zagotovo tudi nova celovita strategija promoviranja in oglaševanja Slovenske vojske, vojaške službe, vojaškega poklica in pridobivanja kadra, ki se je začela prav na dan Slovenske vojske.

6

DAN SV V ZNAMENJU UKREPOV OB EPIDEMIJI

V poveljstvih in enotah
zaznamovali 15. maj,
dan Slovenske vojske

15

30. OBLETNICA USTANOVITVE MANEVRSEKE STRUKTURE NARODNE ZAŠČITE

Ob obletnici ustanovitve
Manevrske strukture narodne zaščite
v Kadetnici odprli razstavo

32

PRIPRAVLJENI ZA ODHOD V LATVIJO

7. kontingent SV
za eFP dosegel končne
operativne zmogljivosti

8

ŽELIM, DA BI VOJAŠKI POKLIC POSTAL PRIVLAČEN

Pogovor z načelnikom
Generalštaba SV brigadirjem
Robertom Glavašem

18

USPOSOBLJENI ZA REŠEVANJE V GORAH

Skupno usposabljanje
helikopterskih posadk in
helikopterske reševalne skupine SV

42

VOJAŠKE DRUŽINE MED EPIDEMIJO

Raziskovalni projekt Vojaško
specifični dejavniki tveganja za
dobrobit in zdravje vojaških družin

12

OD OBVEZNIKOV DO PROSTOVOLJCEV

Slovenska vojska mladim
omogoča prostovoljno služenje
vojaškega roka

22

SLOVENSKA VOJSKA NA VAJI PRESKOK

Logistična brigada SV
izvedla premik enot
na Kočevsko

SPOŠTOVANI PRIPADNICE IN PRIPADNIKI SLOVENSKE VOJSKE, GENERALI, ČASTNIKI, PODČASTNIKI, VOJAŠKI USLUŽBENCI IN CIVILNE OSEBE

Pred 30 leti je kot odgovor na razoroževanje slovenske Teritorialne obrambe nastal projekt Manevske strukture narodne zaščite, ki je že na začetku zagotovil varnost osamosvojitvenega procesa Republike Slovenije. Upor domoljubov proti razorožitvi in nastanek manevske strukture sta seme, iz katerega se je po ustavnih spremembah jeseni 1990, plebiscitu in sprejetju ustrezne zakonodaje v slovenski skupščini izoblikovala Slovenska vojska – oborožena obrambna sila naroda, ki se je ob agresiji JLA junija 1991 uprla vojaško močnejšemu sovražniku in v vojni za Slovenijo prevladala. Ob dnevu Slovenske vojske je zato prav, da najprej izrazimo svojo globoko hvaležnost za pogum in žrtve pripadnikov Manevske strukture narodne zaščite in Teritorialne obrambe, ki so pridobivali moč iz ljubezni do domovine ter hrepenenj naših generacij po samostojni državi. Zahvalimo se jim lahko, da danes živimo v samostojni Sloveniji. Prav je, da se tega vedno znova spominjamo in to prenašamo na mlajše rodove. Slovenska vojska, ki je nastala na tako trdnih temeljih, je do danes prehodila pot, ki so jo zaznamovali vzponi pa tudi padci. Številne ovire, s katerimi se je na tej poti srečevala, je žal postavil

del politike, ki je bil večino časa po letu 1991 vladajoč. Tisti, ki so Slovenski vojski nasprotovali ob nastajanju, so ji nasprotovali in jo poskušali oslabiti, zatirati in šibiti tudi pozneje. Glavna težava Slovenske vojske danes tako ni samo pomanjkanje finančnih in materialnih sredstev, temveč predvsem odnos dela slovenske politike do nje od osamosvojitve naprej. Ta odnos je v vojski povzročil stanje, ko vrhovni poveljnik obrambnih sil pri vsakoletnem poročanju o stanju pripravljenosti Slovenske vojske že več let zapored v svoji oceni ugotavlja, da je Slovenska vojska za primer krize ali vojne ocenjena nezadostno. Upamo, da slovenski narod ne bo nikoli več postavljen pred strahotno preizkušnjo vojne. Žal nas zgodovina uči, da se lahko razmere spremenijo že čez noč. Zavedanje, da so spremenljive razmere

v svetu dejstvo, je zato prvi korak na poti odgovornega ravnanja. Pripravljenost na učinkovit odziv nanje pa je znak modrosti in moči. Vlada, ki jo vodim, se zaveda odgovornosti, ki jo imamo do državljanov in državljanek v luči zagotavljanja varnosti ter ohranjanja suverenosti države. Naša prizadevanja se bodo zato usmerila v ustvarjanje razmer, v katerih bo Slovenska vojska lahko razvijala svoje zmožnosti in bo sposobna v vsakem trenutku obraniti varnost ter suverenost te države. Zavedamo se tudi zavezi, ki smo jih dali našim prijateljem in zaveznikom v Natu. Odločeni smo, da jih uresničimo in tako postanemo kredibilen ter verodostojen partner zavezništva. Tako kot pri številnih drugih narodih je bila samoobramba del naše nacionalne identitete, ki nas je na prepisnem delu Evrope, čez katerega so se selili ljudstva in številne vojske, v najkritičnejših časih ohranila in leta 1991 končno omogočila, da smo postali gospodarji na svoji zemlji. Ostanite ponosni na svoje korenine in iz njih črpajte moč za vse izzive prihodnosti. Iskrene čestitke ob dnevu Slovenske vojske.

Janez Janša,
predsednik Vlade
Republike Slovenije

CENJENI PRIPADNICE IN PRIPADNIKI SLOVENSKE VOJSKE

Letos praznujemo svoj dan v razmerah omejevalnih ukrepov za zajezitev širjenja novega koronavirusa. Živimo v času, ko je treba reševati nove in drugačne izzive spoprijemanja z nevidnim nasprotnikom. Vesel sem, da smo imeli zaradi pravočasnih in ustreznih odzivov v Slovenski vojski samo nekaj obolelih. K temu so nedvomno prispevali odgovorno ravnanje, spoštovanje sprejetih ukrepov ter red in disciplina ob zavedanju, da lahko to, kar se dogaja drugim, doživimo tudi mi. Slovenska vojska je od leta 1991 naredila veliko korakov. Čeprav vsi niso bili dosledni in dovolj hitri, smo lahko ponosni na dosežke preteklih 29 let. Pri tem ne moremo spregledati tudi preoblikovanja Teritorialne obrambe v Slovensko vojsko, prehoda v poklicno vojsko, članstva v zavezništvu ter neprekinjenega sodelovanja v več mednarodnih operacijah in na misijah po svetu. Na vseh področjih dela smo pripadniki Slovenske vojske pokazali veliko domoljubnosti, strokovnosti, odgovornosti in pripravljenosti pomagati ter tako prispevali k ugledu oziroma zaupanju v Slovensko vojsko v domačem in tudi mednarodnem okolju.

Predanost vojaškemu poklicu je bila in je naše vodilo. Vojakinje in vojaki Slovenske vojske smo najprej in predvsem slovenski državljanke in državljani. Dokazali smo se v osamosvojitveni vojni, dokazujemo se v mednarodnih operacijah in na misijah, ob naravnih in drugih nesrečah ter v podpori drugim državnim organom. Pri tem smo v prvi vrsti za Slovenijo, o tem ne sme biti dvoma. Zavedati se moramo, da neprekinjeno, predvidljivo in zadostno vlaganje v kadre, znanje, oborožitev in opremo ter v sposobnost, pripravljenost in vzdržljivost Slovenske vojske ni samo strošek, temveč dolgoročna naložba. V vse bolj negotovem in nepredvidljivem mednarodnem okolju je naložba v obrambne zmogljivosti pomembna ne samo za varnost, temveč tudi za blagostanje države in družbe v splošnem.

Zato bo moja prva in glavna naloga, da skupaj z najvišjimi predstavniki slovenske politike ter oblasti v prihodnosti poskrbimo za nujne vire za delovanje in razvoj Slovenske vojske ter za izboljšanje razmer za delo in statusa pripadnic ter pripadnikov. Za doseganje ciljev v prihodnjih letih bo nujna profesionalnost, kar bo pri spoprijemanju s prihodnjimi izzivi in grožnjami glavni porok za zmanjševanje tveganja na razumno ter sprejemljivo raven. 15. maj pa je predvsem praznik, zato vse skrbi za trenutek postavimo na stran. Prav je, da praznične občutke ob dnevu Slovenske vojske delimo tudi s svojimi najbližjimi in tistimi, ki nas pri delu najbolj razumejo ter nesebično podpirajo. Ne smemo pozabiti na pripadnike v tujini. Sprejmite mojo posebno zahvalo za prispevek v mednarodnih operacijah in na misijah. Vsem želim, da ostanemo predvsem zdravi in se veselimo novih uspehov v svojih kolektivih. V krogu Slovenske vojske pa vam želim veliko osebnega zadovoljstva in vojaške sreče tudi v prihodnosti. Ponosno praznujmo svoj dan!

Brigadir Robert Glavaš,
načelnik Generalštaba
Slovenske vojske

DAN SV V ZNAMENJU UKREPOV OB EPIDEMIJI

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

Slovenska vojska praznuje svoj dan 15. maja, ko so leta 1991 v tedanjih učnih centrih TO na Igu pri Ljubljani in v Pekrah pri Mariboru vojaški rok začeli služiti prvi slovenski vojaški naborniki. Zaradi ukrepov, povezanih z epidemijo covida-19, letos osrednje slovesnosti ob prazniku SV ni bilo, je pa predsednik RS in vrhovni poveljnik obrambnih sil v prostorih predsedniške palače pripravil sprejem za najvišje državne predstavnike, ki so se ga udeležili tudi predsednik Vlade RS, obrambni minister, načelnik Generalštaba SV in veliko visokih predstavnikov SV.

LAHKO SE ZANESEMO NA BOJNI ZNAČAJ SLOVENSKE VOJSKE

Ob dnevu Slovenske vojske je predsednik Pahor iz predsedniške palače nagovoril pripadnike SV. V svojem govoru je najprej čestital pripadnikom in se jim zahvalil za njihovo predano ter profesionalno delo. Izpostavil je, da se ne glede na oceno o stanju pripravljenosti in pomanjkljivosti, s katerimi se podobno kot druge oborožene sile spoprijema tudi Slovenska vojska, lahko zanesemo na njen bojni značaj. Ob tem je poudaril pomen državnosti za nadaljnji razvoj in dodal, da se svet spreminja, zaradi česar je treba okrepiti vse elemente državnosti, vključno z obrambno-varnostnim sistemom in vojsko kot njenim vojaškim stebrom. Predsednik je povedal, da potrebujemo za spoprijemanje s spremembami, ki se dogajajo v globalnem svetu, dobro organizirano državo in socialno ter duhovno povezano družbo. Le tako bomo lahko te spremembe primerno obvladali kot suverena država. V svojem nagovoru je še pozval k zavedanju o pomenu vojske in njenega temeljnega poslanstva kot sestavnega dela narodnih ter državnih naporov za uspešno reševanje naše države kot celote s številnimi izzivi v prihodnosti.

SLOVENSKA VOJSKA JE EDEN IZMED TEMELJEV SLOVENSKE DRŽAVNOSTI IN VIR DRŽAVLJANSKEGA PONOSA

Minister za obrambo RS mag. Matej Tonin je v uvodu poudaril, da je Slovenska vojska eden izmed temeljev slovenske državnosti in vir državljanskega

ponosa. Povedal je, da se zaveda številnih vojaških izzivov, ki pa niso neuresničljivi, saj ima Slovenska vojska v tej vladi podporo in lahko nadoknadi vse zamujeno. Spomnil se je nekaterih vojaških uspehov, na katere smo lahko upravičeno ponosni. Pripadniki SV z vojaškimi vajami tudi v kriznih razmerah ohranjajo in vzdržujejo pripravljenost, v mednarodnih operacijah in na misijah ter na drugih dolžnostih v tujini pa častno zastopajo našo državo. Z delom med epidemijo dokazujejo, da so v podporo domovini in ljudem, sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter Policiji pri varovanju državne meje. Med izzivi, ki jih mora opraviti Slovenska vojska, je izpostavil predvsem zagotovitev ustreznih virov, ki jih vojska potrebuje za dosežek na področju kadrovskega in tehničnega izpopolnjevanja. Po desetletju mirovanja je po njegovih ocenah čas, ko moramo čim prej narediti korake, sicer Slovenske vojske kmalu ne bo več. Minister Tonin je izpostavil prizadevanja za izvedbo naložb v sodobno opremo in izboljšanje vojaške infrastrukture. Kot najpomembnejša dejavnika je izpostavil pridobivanje novega kadra, tudi z novo oglaševalsko kampanjo, ki se je začela 15. maja, in zadrževanje kadra, vključno z ureditvijo statusa vojakov po 45. letu. Zahvalil se je vrhovnemu poveljniku za sprejem v počastitev dne SV na najvišji ravni in

Minister je predal brigadirski sablji.

Podelitev pokalov najboljšima podčastniku in vojakinji SV leta 2019

primerno razmeram ter vsem pripadnikom in njihovim družinam za nesebično podporo pri opravljanju pomembnega poslanstva.

PRIPADNIKI SV PRISPEVAJO K UGLEDU IN ZAUPANJU V SLOVENSKO VOJSKO DOMA IN V TUJINI

Načelnik Generalštaba Slovenske vojske brigadir Robert Glavaš je izpostavil, da so v Slovenski vojski lahko ponosni na dosežke preteklih 29 let. Spomnil je na največje prelomnice v njenem razvoju, vse od oblikovanja pa do danes. Te so preoblikovanje tedanje Teritorialne obrambe v Slovensko vojsko, prehod na poklicno vojsko, članstvo v zavezništvu in nepretrgano sodelovanje pripadnikov SV v mednarodnih operacijah in na misijah po svetu. Meni, da so pripadniki SV na vseh področjih dela pokazali veliko domoljubnosti, strokovnosti, odgovornosti in pripravljenosti, s čimer so prispevali k ugledu ter zaupanju v Slovensko vojsko doma in v tujini. Zavzel se je še za predvidljivo in zadostno vlaganje v kadre, znanje, oborožitev, opremo, sposobnost, pripravljenost ter vzdržljivost SV. Njegova prva naloga bo, da skupaj z ministrom poskrbi za ustrezne vire za delovanje in razvoj SV ter izboljšanje razmer za delo in status pripadnikov SV. Vsem pripadnikom je ob koncu zaželel ponosno praznovanje njihovega dne.

BRIGADIRSKI SABLJI VROČILI UROŠU PATERNUSU IN PETRU ZAKRAJŠKU

Pripadniki so na postrojih po vojašnicah praznovali dan SV tako, da so povišanim vročili čine, napredovanja v razredih in najzaslužnejšim posameznikom podelili tudi medalje ter priznanja. Ob letošnjem prazniku so podelili dve brigadirski sablji. Minister Matej Tonin je na slovesnosti v prostorih ministrstva v čin brigadirja povišal Uroša Paternusa in Petra Zakrajška, poveljnika 1. in 72. brigade SV. Na tej slovesnosti so razglasili še najboljša podčastnika in vojaka leta 2019. Za najboljšega podčastnika preteklega leta je bil razglašen višji vodnik Samo Bricelj iz 132. gorskega polka, imenovanje za najboljšo vojakinjo pa je prejela Nina Kostanjevec iz 670. logističnega polka SV.

Predsednik Pahor pozval k zavedanju o pomenu vojske in njenega temeljnega poslanstva.

ŽELIM, DA BI VOJAŠKI POKLIC POSTAL PRIVLAČEN

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

Slovenska vojska se spoprijema s številnimi izzivi, ki so posledica dolgoletnega pomanjkanja nujnih virov za njeno delovanje in razvoj vojaških zmogljivosti, zlasti na kadrovskem ter materialnem področju. Finančna sredstva za Slovensko vojsko so se zadnja leta povečala, vendar zaradi večletnega zmanjševanja bistvenega vpliva na njeno pripravljenost še ni zaznati. Daljši zastoj v posodabljanju negativno vpliva tudi na vzpostavljanje zmogljivosti in stopnjo pripravljenosti SV za delovanje v vojni, kar je pokazalo predstavljeno poročilo o pripravljenosti za leto 2019. O glavnih izzivih v Slovenski vojski smo se ob njenem prazniku pogovarjali z načelnikom Generalštaba SV brigadirjem Robertom Glavašem.

■ KAKO OCENJUJETE STANJE V SV OB PREVZEMU DOLŽNOSTI NAČELNIKA?

Slovensko vojsko sem prevzel v kritičnem trenutku, ko se je začela zdravstvena kriza in je morala vojska na hitro preiti na drugačno organiziranost in tudi krizno delovanje. Zdaj se postopoma vračamo v ustaljen način delovanja, ki pa najbrž ne bo tak, kot je bil pred epidemijo. Spremeniti bomo morali tudi nekatere miselne vzorce in skupaj s preostalo slovensko družbo stisniti zobe. S tako obliko krize se tudi v vojski srečujemo prvič, zato se tudi mi še učimo in prilagajamo. Slovenska vojska je kljub dolgoročnemu pomanjkanju nekaterih najpomembnejših virov do zdaj vedno s prizadevnostjo in vztrajnostjo uspešno opravila vse dodeljene naloge doma in v

tujini. Za to so zaslužni vsi pripadniki SV, ki se zavedajo, da je Slovenska vojska del slovenske družbe in države in da jo predstavlja, varuje ter brani, če je to nujno. Pri tem je treba poudariti, da naša vojska naloge še vedno opravlja z večjim tveganjem, kot če bi imela vse nujne vire, pri tem pa vseeno ohranja mo bojni značaj. Prepričan sem, da v Slovenski vojski znamo in zmoremo sprejeti svoj delež odgovornosti ter uresničiti svoje poslanstvo. Čaka nas še veliko dela, zato od vseh pripadnikov SV pričakujem, da se bomo še močnejše povezali in nadaljevali pot proti skupnemu cilju.

■ NEDAVNO POROČILO O STANJU PRIPRAVLJENOSTI SLOVENSKE VOJSKE ZA LETO 2019 JE POKAZALO, DA JE NAJVEČ TEŽAVA NA PODROČJU KADRA V VOJSKI. KAJ BOSTE PREDLAGALI, DA BI STANJE IZBOLJŠALI?

Zanimiv je paradoks, da ljudje zaupajo vojski in jo cenijo, hkrati pa kot zaposlovalec ni zanimiva za mlade. Ne moremo prezreti dejstva, da smo vpeti v konkurenčen trg delovne sile, kar je med gospodarsko krizo konec

prejšnjega desetletja pomenilo intenzivno zaposlovanje prav v Slovenski vojski. Takrat je bilo razmerje med prihodi in odhodi v prid prihodov zelo dobro, pozneje pa se je trend obrnil navzdol. Če se osredotočim na današnjo mlado populacijo, ki je za nas ciljna za zaposlitev, ugotavljam, da v naslednjih petih letih vstopamo v obdobje, ko bodo polnoletnost in tako pogoj za zaposlitev v Slovenski vojski dosegale po obsegu najmanjše generacije rojenih v Sloveniji. Hkrati pa gre za generacije z vrednostnim sistemom, ki na zaposlitev v splošnem in vojaški poklic gledajo drugače kot generacije pred njimi. Zato bo za nas poseben izziv iskanje boljšega in bolj inovativnega pristopa do mladih. Sicer pa zagotovo govorimo o kadrih, o katerih moramo razmišljati široko in v več smereh. Prvi korak bo usmerjen v intenzivnejše štipendiranje kandidatov za zaposlitev. Drugi korak bo zadrževanje kadra v Slovenski vojski. Na tem področju smo prav zaradi izboljšanja popolnjenja in stabilnejšega zadrževanja lani že napredovali s sprejetjem nove Uredbe o posebnih denarnih nagradah. Tretji korak je urejanje statusa vojakov po 45. letu. Četrty pa je poiskati sistemske rešitve za ureditev statusa pripadnikov Slovenske vojske, kar je povezano s spremembo najpomembnejših aktov na obrambnem področju. Govorimo o urejanju področja plač in statusa oziroma o bonitetah, ki bi vojaški poklic naredile privlačnejši. Če ne bomo vojaškemu poklicu dali javne veljave in tržne konkurenčnosti, da bodo pripadniki zaradi svojih znanja in izkušenj cenjeni ter iskan kader pri drugem delodajalcu ob koncu vojaške kariere, se bojim, da negativnega kadrovskega trenda ne bomo ustavili. Želim si, da je vojaški poklic v vsej svoji svojvrstnosti privlačen ter da

Pogovor z načelnikom Generalštaba SV
brigadirjem ROBERTOM GLAVAŠEM

ga predvsem mladi sprejmejo kot izziv na svoji poklicni poti.

■ SLOVENSKA VOJSKA MORA PO OBDOBJU DOLGOROČNEGA ZASTOJA V POSODABLJANJU ZAGOTOVITI VEČ DENARJA ZA OPREMLJANJE Z OBOROŽITVIJO IN NOVO OPREMO. KAJ PREDVIDEVA NAČRT OPREMLJANJA ZA TO LETO IN PRIHODNJE OBDOBJE?

Načrt posodobitve iz lanskega leta je predvideval nakup novih sredstev, kot so bojna vozila 4x4, optoelektronska sredstva za opazovanje in delovanje, oprema vojaka za nošenje in bivanje na terenu, oprema za elektronsko izvidovanje in bojevanje, oprema specialnih sil, začetek nakupa taktičnih tovornih vozil ter različni dokupi in zamenjava opreme, ki je že iztrošena. Med to spada tudi zamenjava zaščite maske, ki se uporablja zdaj. Nakupe te opreme načrtujemo kljub zmanjšanju finančnih virov zaradi ukrepov finančnega ministrstva, vendar se nekatere obveznosti prenašajo v naslednje obdobje. Podobno je s projekti posodabljanja plovil, saj naj bi najpomembnejša plovila v naslednjih letih posodobili in jim tako podaljšali plovnost za naslednje obdobje. Želimo si, da bi v prihodnjem planskem obdobju zagotovili stabilen vir financiranja za opremljanje s temeljno opremo, ki predstavlja glavni del bojne moči, in to je nakup opreme za srednjo bataljonsko bojno skupino oziroma bojnega vozila 8x8. Slovenska vojska je namreč že več kot desetletje finančno kronično podhranjena. Pri tem pa precej velik zaostanek Slovenske vojske v tehnični opremljenosti za skoraj vsemi državami v regiji in zavezništvu niti ni glavna težava. Zaostanka v tehniki in tehnologiji ni mogoče nadoknaditi čez noč, mogoče pa ga je v kratkem času že z zagotovitvijo ustreznih finančnih sredstev.

■ KOLIKO PRIPADNIKOV SV JE SODELOVALO PRI PODPORI SPOPRIJEMANJA Z EPIDEMIJO IN KAKO OCENJUJETE NJIHOVO DELO?

V podporo Civilni zaščiti ob epidemiji je bilo na različnih nalogah do zdaj približno 720 pripadnikov, v podporo drugim

“Zanimiv je paradoks, da ljudje zaupajo vojski in jo cenijo, hkrati pa kot zaposlovalec ni zanimiva za mlade.

državnim organom pa še približno 60. Končno število je v resnici večje, saj je treba prišteti še tiste pripadnike, ki so zagotavljali podporo silam na terenu in skrbeli za koordinacijo ter sodelovanje na državni ravni. Slovenska vojska je ob razglasitvi pandemije covida-19 aktivirala več zmogljivosti za pomoč civilnim strukturam za začetek širjenja te bolezni. Po aktivaciji načrta Vihra je zagotavljala namenske zmogljivosti, ki se lahko uporabljajo kot pomoč pri omejevanju širjenja koronavirusa. Na razpolago so bile posebne zmogljivosti, kot so vojaška mobilna bolnišnica Role 2 LM, laboratoriji za JRKBO, zračna plovila, enote za prečiščevanje vode, Veterinarska enota in druge logistične zmogljivosti v obliki tovornih vozil, avtobusov, vojaških kuhinj in

podobno. Tako je Slovenska vojska v Vojašnici Edvarda Peperka v Ljubljani v sodelovanju s Civilno zaščito vzpostavila območje za izolacijo in zmogljivost bolnišnice Role 2 LM, zagotavljala je prevoze s tovornimi vozili in avtobusi ter vsak dan dostavljala tople obroke civilnim ustanovam in Ministrstvu za zunanje zadeve. Vzpostavila je vojaške mobilne zdravstvene skupine, ki so delovale v podporo aktivnostim konzularne službe zunanjega ministrstva z nalogo preverjanja zdravstvenega stanja posameznikov in skupin, ki jih je zunanje ministrstvo organizirano pripeljalo v Slovenijo. Z vojaškimi zračnimi plovili ter s pomočjo pogodbenikov, zunanjih izvajalcev in koriščenjem članstva v vojaških mednarodnih dogovorih je izvajala repatriacijo državljanov naše republike in evakuacijo okuženih ter rizičnih pripadnikov SV in dezinfekcijo civilnih ustanov. V mobilnem biološkem laboratoriju so se izvajala testiranja vzorcev na covid-19 za potrebe Slovenske vojske. Vojska pa se ni odzvala samo klicu pomoči v Sloveniji, temveč je s svojimi dejavnostmi pomagala tudi pripadnikom zavezništva v mednarodnih operacijah in na misijah. Tako je Slovenska vojska v Eufor in v Natovo poveljstvo

v Sarajevu napotila ekipo zdravstvenih delavcev, ki so pripadnikom odvzeli več kot 100 brisov in opravili testiranje. Na Kosovu so odvzeli 115 brisov, tako pri pripadnikih SV kot tudi pri drugih pripadnikih v Kforju. Prav tako je Slovenska vojska s svojimi sredstvi izvedla prevoz doniranih zaščitnih sredstev v Eufor, Natovo poveljstvo v Sarajevo in Severno Makedonijo. Kljub požrtvovalnosti in želji pomagati pa smo v Slovenski vojski ugotovili, da lahko s svojimi zračnimi zmogljivostmi opravljamo omejen obseg nalog. Težave so se pojavljale predvsem pri zahtevah za evakuacijo pripadnikov SV iz bolj oddaljenih območij, kot so Afganistan, Mali in Irak, pa tudi pri repatriaciji državljanov iz bližnjih držav so bila vojaška letala zaradi majhnih zmogljivosti pri svojem delovanju omejena. Izkazalo se je še, da se v izrednih razmerah, ki doletijo vse ali večino držav hkrati, praviloma tudi potreba po natančno določenih storitvah oziroma virih poveča pri vseh hkrati, zato je te težko zagotavljati. Tudi kljub vsem članstvom v različnih organizacijah in iniciativah ter podpisanim pogodbam s civilnimi pogodbenimi zunanjimi izvajalci je bilo zagotavljanje strateškega transporta

težko. Zato je za vsako državo pomembno, da ima na voljo svoja sredstva za zagotavljanje strateških zračnih transportov in je na tem področju kar se da neodvisna. Pri zdravstveni oskrbi se je pokazalo, da je bila pomoč zdravstvene enote zelo zaželeno, in če bi imeli več zmogljivosti, bi lahko državljanom še bolj pomagali. Poleg tega mora Slovenska vojska v prihodnosti imeti večje zaloge osebne varovalne opreme in medicinskih sredstev, da smo lahko neodvisni ter pripravljeni na izzive. V takšni krizi je namreč kljub vsem veljavnim pogodbam težko zagotoviti vsa nujna sredstva.

■ SLOVENSKA VOJSKA ŽE DLJE ČASA PODPIRA POLICIJO PRI ŠIRŠEM VAROVANJU DRŽAVNE MEJE. S KAKŠNIMI IZZIVI SE SREČUJE PRI DELU?

Menim, da naši pripadniki v zdaj veljavnih pravnih okvirih skladno s pristojnostmi naloge opravljajo profesionalno, strokovno in uspešno. S svojim delovanjem prispevamo k učinkovitosti Policije pri preprečevanju nezakonitih prehodov državne meje. Slovenska vojska se mora s ciljem učinkovitega delovanja prilagajati sedanjim razmeram, ki se še vedno ne umirjajo in se ravno nasprotno v primerjavi s preteklimi leti poslabšujejo. Posledično poslabšanje vpliva tudi na obseg podpore Policiji, ki se od umiritve migrantske krize leta 2016 neprekinjeno povečuje. Skladno s poslabšanjem razmer so sile SV že lani vzpostavile opazovalne točke, znotraj katerih

samostojno opazujejo, patrolirajo in izvidujejo. Koncept takšnega delovanja ima več sinergijskih učinkov tako pri zagotavljanju določenih bojnih funkcij kot pri zmanjševanju nezakonitih prehodov. V zadnjem obdobju je skladno s trenutnimi razmerami naše delo oteženo, saj se lahko pripadniki SV srečajo tudi z okuženimi s koronavirusom. Sodelovanje s Policijo in lokalnimi prebivalci pa je zgledno.

■ ZARADI EPIDEMIJE SO BILE ODPOVEDANE VEČJE VOJAŠKE AKTIVNOSTI. V KAJ BO LETOS NAJBOLJ USMERJENO DELOVANJE SLOVENSKE VOJSKE?

Na podlagi odločitve Vlade RS in sprejetega Načrta vaj v obrambnem sistemu in sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami bomo kot glavno aktivnost nadaljevali izvajanje vaj Preskok 2020, pri čemer bodo od 11. maja do 19. junija na širšem območju Slovenije potekale taktične vaje. Pripadniki poveljstev in enot se bodo urili ob ustrezni logistični, zdravstveni in letalski podpori, vaje pa bodo potekale pretežno zunaj vadišča Slovenske vojske, in sicer tam, kjer se bo s tem strinjala lokalna skupnost. Na teh aktivnostih bo sodelovalo do 2000 pripadnikov SV. Vaje bodo potekale tudi v sodelovanju in koordinaciji s Civilno zaščito in Policijo. Poleg tega se bodo izvedle še druge manjše aktivnosti, ki so bile zaradi razmer s covidom-19 preložene v jesen. V Slovenski vojski smo sprejeli določene zaščitne ukrepe, med katerimi je tudi odpoved vseh vaj in usposabljanj do konca avgusta 2020. Preklicana je bila tudi udeležba na obsežnejših mednarodnih vojaških vajah in usposabljanjih po avgustu 2020. Letošnje aktivnosti Slovenske vojske bodo usmerjene večinoma v priprave na mednarodne operacije in misije, vključno z eFP, v priprave sil za bojno skupino EU za leto 2021, izoblikovanje sil za Natove odzivne sile 2020–2021, pripravo sil za Natovo pobudo za krepitev pripravljenosti sil, formiranje takojšnjih odzivnih sil, v aktivnosti podpore boja proti covidu-19 in migrantski krizi ter doseganje določenih ciljnih zmogljivosti, predvidenih za sodelovanje v Natovih odzivnih silah po letu 2021.

OD OBVEZNIKOV DO PROSTOVOLJCEV

BESEDILO Marko Pišlar in Sektor
za vojaške zadeve
FOTO Bruno Toič

Petnajstega maja je minilo 29 let, odkar sta tedanja učna centra Teritorialne obrambe na Igu pri Ljubljani in v Pekrah pri Mariboru sprejela prvih 300 nabornikov. Od prvih napotitev na obvezno služenje vojaškega roka maja 1991 do ukinitve obveznega služenja oktobra 2003 je bilo na služenju v Slovenski vojski skoraj 92.000 nabornikov. Po opustitvi obveznega služenja in prehodu na poklicno vojsko so dobili polnoletni državljanke in državljani Slovenije možnost za prostovoljno služenje vojaškega roka, ki sta ga do zdaj uspešno končala 2002 prostovoljki in prostovoljca.

NA OBVEZNO SLUŽENJE NAPOTILI SKORAJ 92.000 NABORNIKOV

Prve napotitve na služenje vojaškega roka v samostojni Sloveniji so potekale maja 1991, ko so v takratnem 510. učnem centru Teritorialne obrambe na Igu pri Ljubljani in v 710. učnem centru v Pekrah pri Mariboru sprejeli prvih 300 nabornikov. Tako se je v samostojni Sloveniji začelo obvezno služenje vojaškega roka. Naslednje napotitve so potekale šele leta 1992. V prvih letih je bilo zato število napotenih na služenje vojaškega roka večje, saj je v tem obdobju služila tudi generacija nabornikov, ki leta 1991 ni bila napotena na služenje. Od 300 napotenih leta 1991 se je število nabornikov, napotenih na obvezno služenje, leta 1992 povečalo na 8151. Nato je naraščalo do leta 1994, ko je bilo na služenje napotenih največ nabornikov, in

Prostovoljno služenje je do zdaj uspešno opravilo 2010 prostovoljcev.

sicer 12.283. Število napotenih se je potem začelo zmanjševati in leta 2003 je bilo na služenje napotenih le še 1270 nabornikov. Vzroki za zmanjšanje števila so bili nižja rodnost moških državljanov Slovenije, manjše število zdravstveno sposobnih ali delno sposobnih za vojaško službo in zadnja leta tudi večje število tistih, ki so uveljavljali pravico do ugovora vesti vojaški dolžnosti. Na obvezno služenje vojaškega roka je bilo od maja 1991 do oktobra 2003 v enote SV napotenih 91.824 nabornikov.

ŠTEVILO VLOG ZA CIVILNO SLUŽENJE SE JE Z LETI POVEČEVALO

Slovenska ustava določa, da je treba državljanom, ki zaradi svojih religioznih, filozofskih ali humanitarnih nazorov niso pripravljeni

opravljati vojaške obveznosti, omogočiti sodelovanje pri obrambi domovine na drugačen način. Skladno s predpisi so lahko pravico ugovora vesti vojaški dolžnosti uveljavljali tisti vojaški obvezniki, ki so nasprotovali uporabi orožja, pri čemer so to pravico uveljavljali kadar koli med opravljanjem vojaške dolžnosti. Leta 1991 je komisija za priznanje pravice do ugovora vesti vojaški dolžnosti obravnavala 240 prispelih vlog

za priznanje pravice do ugovora vesti vojaški dolžnosti, približno toliko so jih prejeli vsako leto do leta 1996, ko jih je bilo vloženih 759. Največ vlog za ugovor vesti vojaški dolžnosti so dobili leta 2001, in sicer 3250, nato pa se je število leta 2002 zmanjšalo na 1976 ter leta 2003 na samo 279. Med letoma 1991 in 2003 so tako dobili skupno 15.183 vlog za ugovor vesti vojaški dolžnosti. O priznanju pravice do ugovora vesti vojaški dolžnosti so skladno z določili Zakona o vojaški dolžnosti odločali člani komisij. Od leta 1991 do vključno leta 1994 so obravnavali 655 vlog, nato se je število obravnavanih vlog na leto povečevalo. Leta 2001 so preučevali 2968 vlog. Od skupno 12.313 obravnavanih vlog do leta 2002 je bila 10.708 prosilcem priznana pravica do ugovora vesti, 1605 pa ne. Tako je bilo od leta 1992 do leta 2003 na civilno služenje napotenih 7286 državljanov.

PROSTOVOLJNO SLUŽENJE JE ZA MLADE NEPOZABNA IZKUŠNJA

Po ukinitvi obveznega služenja vojaškega roka oktobra 2003 in ob prehodu na poklicno vojsko, dopolnjeno s

PROSTOVOLJNO SLUŽENJE V SLOVENSKI VOJSKI

NAPOTENI

2507 moških

362 žensk

USPEŠNI

1799 moških

211 žensk

ZAPOSLENI

731 moških

94 žensk

pogodbeno rezervo, je Slovenska vojska polnoletnim državljanom ter državljanom Slovenije dala možnost za prostovoljno služenje vojaškega roka, ki traja predvidoma 14 tednov. To mladim predstavlja koristen preizkus psihičnih in fizičnih sposobnosti ter enkratno življenjsko izkušnjo. Prav tako je prostovoljno služenje za veliko ljudi priložnost za preizkus vojaškega življenja in lažjo odločitev za zaposlitev v Slovenski vojski ali za vključitev v pogodbeno rezervo Slovenske vojske. Tako je bilo do maja na prostovoljno služenje vojaškega roka napotenih 2869 kandidatov, od tega 362 deklet, uspešno pa je prostovoljno služenje končalo 2010 prostovoljcev, med njimi je bilo 211 deklet. Leta 2020 so bile na podlagi načrta vojaškega izobraževanja in usposabljanja predvidene napotitve na prostovoljno služenje v Slovensko vojsko januarja, marca, junija, septembra in novembra. Program naj bi potekal pretežno v Vipavi skupaj s kandidati za poklicne vojake in pogodbene rezerviste z omejitvijo do 20 prostovoljcev na termin, razen septembra, ko je predvidena lokacija usposabljanja Murska Sobota, in novembra, ko naj bi se služenje vojaškega roka izvajalo v Vipavi ter Celju. Do začetka maja letos je bilo predloženih 105 vlog za prostovoljno služenje, kar je veliko več kot v preteklih dveh letih. Lani so v vsem letu prejeli le 138 vlog, leto prej pa še tri vloge manj. Za napotitev na prostovoljno služenje januarja se je prijavilo 36 kandidatov, izmed njih je bilo napotenih 16. Na marčevski termin se je prijavilo 21 kandidatov, na prostovoljno služenje pa jih je bilo napotenih 12. Januarska in marčevska generacija sta zaradi epidemije covida-19 služenje prekinili 16. marca z možnostjo poznejše doslužitve. Za napotitev na prostovoljno služenje junija se je prijavilo 39 kandidatov, ki se bodo začeli usposabljati predvidoma 29. junija. Do konca leta sta predvideni še dve napotitvi v jesenskem terminu, in sicer od 7. septembra do 11. decembra in od 2. novembra do 5. februarja 2021. Kandidatke in kandidati z uspešno opravljenim prostovoljnim služenjem vojaškega roka so pomembni pri popolnjenju Slovenske vojske, saj imajo ob izpolnjevanju splošnih pogojev prednost pri zaposlitvi v Slovenski vojski in vključitvi v

pogodbno rezervo. Tako se je do maja v Slovenski vojski zaposlilo 825 prostovoljcev, izmed njih 94 deklet. Od prostovoljcev, ki so v preteklosti odslužili vojaški rok, jih je letos prošnjo za pogodbno rezervo oddalo deset, za zaposlitev v Slovenski vojski pa 15.

SEZNANITVE OBVEZNIKOV PONEKOD TUDI »PO STAREM«

Tudi po prenehanju izvajanja posameznih sestavin vojaške dolžnosti od leta 2004 skladno z določili Zakona o vojaški dolžnosti poteka vsakoletni vpis vojaških obveznikov v vojaško evidenco v spomladanskem in jesenskem terminu na podlagi podatkov uradne evidence o državljanih RS. Ob vpisu v vojaško evidenco organizirajo seznaitve z dolžnostmi in pravicami vojaškega obveznika v koledarskem letu, ko ta dopolni 18 let. Za to skrbijo uprave za obrambo, ki skladno z možnostmi organizirajo seznaitve po vojašnicah na območju uprav, pomembno vlogo pa imajo tudi lokalne skupnosti, saj ponekod seznaitve

potekajo v prostorih občinskih dvoran, kulturnih in gasilskih domovih ter drugje. Ponekod v Sloveniji pa temu dogodku namenijo večjo pozornost. Tako so na Vipavskem, Ilirskobistriškem, Pivškem, Postojnskem in v Prekmurju obudili prireditve, ki jim ponekod pravijo vista, vizita, vestirnga, rekrutacija, na katere se naborniki v spremstvu deklet na kraj

Seznaitve z vojaško dolžnostjo so priložnost za predstavitev vojaškega poklica. ▼

seznaitev pripeljejo na zanimivo okrašenih nabornih vozovih. Tako ohranjajo zanimivo in domoljubno tradicijo iz časa Avstro-Ogrske, ki je v preteklosti družila mlade nabornike, njihove prijatelje, starše ter sorodnike. Izvajalci seznaitev vojaške obveznike seznaitijo z dolžnostmi in pravicami, pripadniki Slovenske vojske pa predstavijo svoje delo, oborožitev ter opremo in možnosti zaposlitve v Slovenski vojski, možnosti za opravljanje prostovoljnega služenja vojaškega roka ter sodelovanje v rezervni sestavi in štipendiranje. Za letos je bilo načrtovano, da bi na seznaitve povabili 9095 vojaških obveznikov letnika rojstva 2002. Zaradi trenutnih razmer v zvezi z epidemijo covid-19 so bile 13. marca prekinjene vse aktivnosti na področju promocije Slovenske vojske. Tako letošnjih seznaitev, načrtovanih v spomladanskem času, ni bilo in so predstavljene na poznejši jesenski termin. Če razmere zaradi epidemije tega tudi takrat ne bodo dopuščale, bodo vojaške obveznike z njihovimi pravicami in dolžnostmi seznaitili po pošti.

30. OBLETNICA USTANOVITVE MANEVRSKE STRUKTURE NARODNE ZAŠČITE

V ponedeljek, 18. maja, je v Vojaškem muzeju Slovenske vojske v Mariboru potekalo odprtje razstave ob 30. obletnici ustanovitve Manevrske strukture narodne zaščite. V Kadetnici, v kateri je vojaški muzej, so se zbrali minister za obrambo mag. Matej Tonin, načelnik Generalštaba SV brigadir Robert Glavaš in poveljnik Centra vojaških šol brigadir Milko Petek. Razstava bo skladno z ukrepi za preprečevanje epidemije kmalu odprta tudi za javnost.

Ustanovitev Manevrske strukture narodne zaščite (MSNZ) 17. maja 1990 je za Slovenijo pomemben zgodovinski trenutek, ki je takrat predstavljal začetek osamosvajanja naše države. Temeljni namen oblikovanja MSNZ je bil varstvo ukrepov nastajajoče slovenske države. Letos praznujemo 30. obletnico ustanovitve MSNZ in ob tej priložnosti so v Vojaškem muzeju

BESEDILO Petra Miklaužič
FOTO Bruno Toič

Slovenske vojske pripravili razstavo, s katero si prizadevajo čim bolj ohraniti spomin na ta dogodek. V uvodu je zbrane nagovoril poveljnik Vojaškega muzeja Slovenske vojske brigadir Ernest Anželj. Poudaril je, da je interes njihovega muzeja predstavljati vojaško in vojno zgodovino. »Domoljubje, pogum, enotnost in medsebojno zaupanje so vrednote, ki jih lahko pripišemo pripadnikom MSNZ. Te vrednote so temelj današnjega razvoja Slovenske vojske,« je povedal brigadir Anželj. »Ob 30. obletnici ustanovitve MSNZ smo v avli Kadetnice pripravili razstavo, katere

namen je ohraniti spomin in z njo opomniti na čas, ko smo se Slovenci složno in pogumno povezali ter omogočili nastanek svoje države. V vojaškem muzeju se trudimo, da ti spomini niso pozabljeni,« je ob odprtju razstave pojasnil brigadir Anželj. V nadaljevanju je h govornici pristopil minister za obrambo mag. Matej Tonin in povedal, da je z veseljem obiskal Kadetnico v Mariboru, ki je prva prava vojaška izobraževalna ustanova na naših tleh. Ob odprtju razstave je izpostavil, da so taki dogodki, kot je bila ustanovitev MSNZ, pomembno vplivali na našo državotvorno zgodovino. »Delovanje MSNZ predstavlja enega izmed temeljev v razvoju Slovenske vojske. Z ustanovitvijo MSNZ leta 1990 smo se začeli osamosvajati. Oblikovali smo svoje oborožene sile, Slovensko vojsko. Prepričan sem, da je zavedanje o pomenu tega zgodovinskega trenutka pomembno tudi za današnje razmere, v katerih je slovenska družba, saj priča o državljanski samozavesti, pogumu in tveganju za pravo stvar,« je povedal minister mag. Matej Tonin.

PRIPRAVLJENOST ZA DELOVANJE V MIRU BOLJŠA, V VOJNI PA NE

BESEDILO IN FOTO Marko Pišlar

Vsredo, 29. aprila, sta minister za obrambo mag. Matej Tonin in načelnik Generalštaba SV brigadir Robert Glavaš predsedniku RS in vrhovnemu poveljniku obrambnih sil RS Borutu Pahorju skladno z Zakonom o obrambi predstavila letno poročilo o stanju pripravljenosti Slovenske vojske za leto 2019, ki ga je pripravil Generalštab SV.

Predsednik Pahor je po predstavitvi poročila povedal, da je po oceni pripravljenost Slovenske vojske za delovanje v miru boljša, kot je bila pred letom dni. Opravila je vse z zakonom predpisane naloge, tudi njeno delovanje v mednarodnih operacijah in na misijah je odlično, s čimer je Slovenska vojska po predsednikovih ocenah dejavnik mednarodnega miru ter ugleda Slovenije v svetu. Omenil je, da je bilo tudi sodelovanje Slovenske vojske na področju zaščite in reševanja ter pri podpori drugim državnim organom vzorno, kar vpliva na visok ugled vojske v javnosti. Vrhovni poveljnik obrambnih sil je povedal, da Slovenska vojska glede na oceno ni napredovala v pripravljenosti za delovanje v vojni, glavni razlogi za to pa so še vedno premajhna popolnjenost enot s kadri in vojaško tehniko, zastarelost določene vojaške opreme ter stanje zalog. Ob koncu je dodal, da kot predsednik in vrhovni poveljnik obrambnih sil ne glede na ocene popolnoma zaupa, da bo Slovenska vojska profesionalno in vestno izpolnila pričakovanja javnosti glede varnosti naše države. Zato

Predsednik Pahor je povedal, da Slovenski vojski popolnoma zaupa ne glede na ocene.

se je zahvalil vsem njenim pripadnicam in pripadnikom za predano opravljanje dela. Ob bližajočem se dnevu Slovenske vojske je poudaril, da je Slovenija na svojo vojsko lahko ponosna in ji zaupa.

NUJNI SO IZBOLJŠAVE NA PODROČJIH KADRA IN INFRASTRUKTURE TER VLAGANJA V NOVO OPREMO

Minister za obrambo mag. Tonin je povedal, da Slovenska vojska predstavlja enega izmed temeljev slovenske državnosti in da lahko

ob vseh preizkušnjah, bodisi varnostnih bodisi takih, ki so povezane z naravnimi in drugimi nesrečami, nanjo vedno računamo. Pri tem je po ministrovu oceni pomembno, da Slovenski vojski redno zagotavljamo zadostne vire in usposobljenost, zlasti v mirnejših in predvidljivejših obdobjih, kar je pokazala tudi trenutna izkušnja pri spoprijemanju s covidom-19. Minister je poudaril, da se je v dobrem mesecu dni vodenja obrambnega ministrstva podrobneje seznanil z izzivi obrambnega resorja in Slovenske vojske. Ob pregledu planskih dokumentov, ambicij razvoja in mednarodnih zavez se kaže potreba po istih prednostnih nalogah, ki se ne uresničujejo. Kot najpomembnejša dejavnika za slabo oceno je izpostavil slabo popolnjenost in neurejen status pripadnikov Slovenske vojske. Povedal je, da so organiziranost, struktura, opremljenost in procesi v Slovenski vojski in obrambnem sistemu bolj ali manj enaki vse od finančne krize leta 2008, in to ne glede na to, da se je varnostno okolje v Evropi in na njenem obrobju bistveno spremenilo. »V tem desetletnem zastoju se je tako pri naložbah kot v organiziranosti nabralo toliko kritičnih področij, da bodo za njihovo izboljšanje nujna še leta povečanih vlaganj in sistemskih posodobitev,« je prepričan Tonin. Napovedal je pripravo ustrezne zakonodaje za izvajanje

najpomembnejših dolgoročnih projektov opremljanja Slovenske vojske. Ob tem je zatrdil, da si ne želi novih študij in belih knjig, temveč želi napredovati pri uresničevanju že večkrat dogovorjenih glavnih ciljev razvoja Slovenske vojske. Glede izboljšanja pripravljenosti Slovenske vojske je Tonin izpostavil tri področja. Prvo so izboljšave na področju kadrovske popolnjenosti, ki so nujne. V povezavi s tem je napovedal sistemske prilagoditve in nove pristope za večji kadrovske priliv ter boljše zadrževanje sedanjega kadra, vključno z vojaki po 45. letu, in boljše urejanje statusa vojaka. Minister je napovedal iskanje politične podpore za spremembo Zakona o obrambi, zlasti glede urejanja statusa vojaka po 45. letu. Prilagodila se bosta tudi organiziranost in struktura Slovenske vojske, pri čemer bodo bolj poudarjeni popolnjenost manevrskega jedra, pridobivanje specialistov in številčna krepitev teritorialnega dela vojske, da se bo ta še bolj približala prebivalstvu. Izpopolnjen bo način popolnjevanja rezervnih sil, ki bo po eni kategoriji bolj zavezujoč in kompenziran, po drugi pa bolj prostovoljen in fleksibilen. Pripravljena bosta tudi koncept in ocena prenove naborništv. Po njegovi oceni bo treba oživiti koncept vojaške rezerve in obenem izboljšati voditeljstvo v Slovenski vojski, kadrovske politiko, organiziranost

ter sistem vojaškega izobraževanja in usposabljanja. Kot drugo področje je izpostavil nujno izboljšanje infrastrukture, ureditev vadišč in drugih zmogljivosti slovenskih vojašnic. Kot tretje pa je napovedal prizadevanje za določene naložbe v sodobno opremo in oborožitev, ki jih Slovenska vojska že dolga leta pričakuje, tako za izboljšanje svoje pripravljenosti, enakovrednega delovanja z zavezniki kot predvsem za zaščito pripadnikov doma in v tujini. Minister se je ob koncu pripadnicam in pripadnikom SV zahvalil za požrtvovalnost in prispevek slovenski družbi ter predvsem za vestno služenje svoji domovini.

NIZKA OCENA PRIPRAVLJENOSTI NI ODRAZ SLABEGA DELA

Načelnik Generalštaba SV brigadir Glavaš je najprej razložil, da je Slovenska vojska kljub primanjkljaju virov s prizadevnostjo in vztrajnostjo lani uspešno opravila dodeljene naloge doma ter v mednarodnih operacijah in na misijah, pri čemer naloge izvaja z večjim tveganjem, kot če bi imela potrebne vire. Prav tako je uspešno delovala v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, podpora Policiji pri širšem varovanju državne meje pa se je še povečala. Po njegovih besedah ugotavljanje pripravljenosti Slovenske vojske obsega ocenjevanje zahtevane pripravljenosti in vrednotenje njene potrebne pripravljenosti. Zahtevana pripravljenost poveljstev in enot SV za leto 2019 je dobra, negativen vpliv na oceno zahtevane pripravljenosti imajo predvsem primanjkljaj

kadra, razpoložljivost oborožitve in opreme ter iztrošenost materialnih sredstev. Vzpostavitev glavnih ciljev zmogljivosti po oceni načelnika Generalštaba SV ne sledi načrtovani dinamiki in je ponovno zamaknjena v poznejše obdobje. Pozitiven vpliv na oceno pa imajo usposabljanja in razpoložljivost stalnih ter odzivnih sil in enot, ki so predvidene za mednarodno sodelovanje na misijah v tujini kot tudi za druge naloge v zavezništvu. Brigadir Glavaš je razložil, da je ocena potrebne pripravljenosti Slovenske vojske ostala na enaki ravni kot prejšnja leta in še vedno ni ustrezna. Na to oceno so negativno vplivala prevelika odstopanja od standardov in meril na področjih kadrovske popolnitve in popolnjenosti z oborožitvijo ter opremo. To po njegovih ocenah slabi bojni značaj in moč Slovenske vojske, kar pomeni, da ima Slovenija omejene vojaške zmogljivosti za spoprijemanje z dalj časa trajajočo krizo, neposredno vojno nevarnostjo ali vojno. Delno so izboljšali stanje s posodobitvijo nekaterih streljšč in vadišč, delno je obnovljen vozni park, dopolnjene so zaloge streliva in prenovljeni nekateri strateški dokumenti v Slovenski vojski. Kljub vsemu je načelnik prepričan, da lahko pripravljenost vojske izboljšamo, in sicer kratkoročno z zagotovitvijo nujnih virov, pripravo in posodobitvijo nekaterih strateških dokumentov in zakonov ter z dokončanjem profesionalizacije. Dolgoročno pa lahko v odvisnosti od dinamike zagotavljanja potrebnih virov vzpostavimo vojaško organizacijo, ki bo zmožna uresničevati zakonsko opredeljene naloge in sposobna odziva na grožnje in tveganja znotraj Slovenije ter zunaj njenih meja. Za doseganje pozitivnih sprememb pripravljenosti Slovenske vojske so nujni ciljno usmerjeni sistemski ukrepi, kot so zagotavljanje zadostnih virov ter normativnih podlag za razvoj in delovanje Slovenske vojske, takojšnje izboljšanje statusa pripadnika SV, urejanje medčloveških odnosov, preoblikovanje in dopolnitev prostorske strukture, povečanje odpornosti ter vzdržljivosti vojaških zmogljivosti in izboljšanje infrastrukture za delovanje Slovenske vojske. Nizka ocena pripravljenosti po njegovih besedah ni odraz slabega dela, temveč je predvsem posledica pomanjkanja kadrovske, materialne in finančne virov. Na koncu se je pripadnikom zahvalil za trud in požrtvovalnost pri opravljanju skupnih nalog.

USPOSOBLJENI ZA REŠEVANJE V GORAH

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

V vojaški letalski bazi na Brniku in na območju Kamniško-Savinjskih Alp je 13. in 14. maja potekalo redno mesečno usposabljanje pripadnikov helikopterske reševalne skupine SV. S posadko helikopterja SV Bell-412 smo poleteli v dolino Kamniške Bistrice in tam spremljali urjenje članov skupine SV ter helikopterske posadke SV pri spustu reševalcev po vrvi iz helikopterja ter pri rezanju vrvi v steni.

Pri reševanju v gorah se zaradi hitrejšega pristopa do ponesrečenca in prevoza z mesta nesreče do najbližje zdravstvene ustanove vse pogosteje uporabljajo helikopterji. Slovenska vojska z vojaškimi helikopterji tako podpira Gorsko reševalno zvezo Slovenije pri civilnem reševanju v gorskem svetu in ima v svojih vrstah usposobljene člane helikopterske reševalne skupine SV. Po načrtu za aktiviranje Slovenske vojske v podporo sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami Vihra je za delovanje v gorah predvidena posebna skupina Gore. Ta je zadolžena tako za helikoptersko reševanje kot za klasično gorsko reševanje na težje dostopnem terenu. Nosilec za vzpostavitev te skupine je 132. gorski polk SV z Bohinjske Bele, ki prispeva v njeno sestavo večino kadra, v njej pa so tudi pripadniki iz Natovega centra odličnosti za gorsko bojevanje in še iz nekaterih drugih enot SV.

POLEG HELIKOPTERSKEGA REŠEVANJA OPRAVLJAJO TUDI DRUGE NALOGE

Helikopterska reševalna skupina SV je zmogljivost znotraj skupine SV za reševanje v gorah. Zanj je značilno, da so njeni pripadniki izurjeni za reševanje s helikopterjem v gorskem svetu. Vodja skupine stotnik Aleš Hočevar iz 132. gorskega polka je povedal, da pripadniki skupine predvsem opravljajo helikopterska reševanja ob vojaških usposabljanjih in vajah v gorah. »Kadar gre enota SV na zahtevnejše usposabljanje v gore, smo člani reševalne skupine poleg posadke helikopterja na Brniku v pripravljenosti za posredovanje,« je pojasnil stotnik Hočevar. Njihovo dežurstvo tako poteka kot pripravljenost za potrebe reševanja v gorah, kjer koli pripadniki SV to pomoč potrebujejo. Ker je nosilec večine usposabljanj v visokogorju prav

Rezanje vrvi v steni

132. gorski polk, veliko dežurstev opravijo prav za potrebe svojega rednega usposabljanja. Pripadniki helikopterske reševalne skupine SV poleg reševanj v gorah opravljajo še nekatere druge naloge. Sodelujejo na različnih predstavitev in promocijskih dogodkih SV ter podpirajo delo posadk 151. helikopterske eskadrilje pri prevozu podvesnega tovora na težje dostopnem gorskem terenu. Pripadniki helikopterske skupine sodelujejo tudi v okviru civilno-vojaškega sodelovanja pri izjemnih prevozi. Zadnja leta sta bila najodmevnejša prav prevoz Aljaževega stolpa z vrha Triglava in nazaj ter namestitev obnovljenega kipa nadangela Mihaela na vrh zvonika piranske cerkve. V helikopterski reševalni skupini SV je danes šest pripadnikov SV, štirje so iz 132. gorskega polka, po eden pa iz 16. centra za nadzor in kontrolo zračnega prostora ter iz 670. logističnega polka. »Na usposabljanjih redno sodelujeta še dva pripadnika iz Natovega centra odličnosti za gorsko bojevanje, ki sicer nista člana skupine. Tako namreč obnavljata znanje za podaljšanje licence, ki sta jo pridobila, ko sta bila člana naše skupine,« je še dodal stotnik Hočevar.

ZA DELO V SKUPINI JE NUJEN TEČAJ ZA REŠEVALCE LETALCE

Za delo v reševalni skupini SV je treba opraviti tečaj za reševalce letalce SV. Na ta tečaj se lahko prijavijo pripadniki iz stalne sestave SV, ki imajo opravljen civilni ali vojaški izpit za gorskega reševalca. »Težava je ta, da stari program omejuje starost na 35 let,« je razložil stotnik Hočevar. Dodal je, da so zato pripravili predlog novega programa, v katerem ni starostne omejitve, program pa so delno vsebinsko prenovili. Stotnik Hočevar pričakuje, da bodo lahko ob potrditvi programa v Slovenski vojski po več kot desetih letih prihodnje leto ponovno izvedli tečaj, na katerega bodo povabili vse zainteresirane pripadnike SV, ki izpolnjujejo razpisne pogoje in so zdravstveno sposobni za delo v helikopterski reševalni skupini. Pred tem bodo z vstopnim preverjanjem najprej ocenili raven njihovega znanja in poznavanja temeljnih veščin za delo reševalca v gorah.

VSAK MESEC DVODNEVNO USPOSABLJANJE

Člani helikopterske reševalne skupine SV morajo za obnovitev licence po letnem načrtu vsak mesec opraviti usposabljanje, kar je odvisno od plovnosti in razpoložljivosti helikopterjev SV. Redno usposabljanje članov helikopterske reševalne skupine je organizirano tako, da z več vajami vse leto utrjujejo znanje za obnovitev licence. Mesečno usposabljanje traja praviloma dva dni. Prvi dan je namenjen usposabljanju s helikopterjem. Te vaje se nanašajo predvsem na

V helikopterski reševalni skupini SV je šest pripadnikov.

↑ uporabo vitla pri delu reševalca s ponesrečencem, trikotnega sedeža in reševalne vreče. Prav tako urijo postopke pri rezanju vrvi, pri spustu po vrvi iz helikopterja, usmerjanje helikopterja in vstopanje v helikopter ter izstopanje iz njega na različnih terenih in v različnih vremenskih razmerah. Stotnik Hočevar je poudaril, da pozimi zaradi mraza med usposabljanjem izvajajo manj postopkov reševanja z uporabo vitla, zato pa čim več časa obravnavajo tematike zimskega reševanja s helikopterjem v gorah. Drugi dan usposabljanja je večinoma namenjen urjenju tehnik za klasično

gorsko reševanje brez helikopterja. Izdelujejo različne vrne žičnice in ograje ter obnavljajo postopke pri spustu in dvigu v steni. Pogosto se odpravijo tudi na plezališče in se tam izpopolnjujejo v plezalnih tehnikah, izvajajo postopke pri reševanju poškodovanega v steni, pozimi pa tudi na ledu.

SPUST REŠEVALCA PO VRVI IN REZANJE VRVI V STENI

Tokratno usposabljanje skupine v dolini Kamniške Bistrice je obsegalo spust reševalca iz helikopterja po vrvi in rezanje

Spust reševalcev po vrvi iz helikopterja

↑ vrvi v steni, ki je zelo zahtevno ter nevarno opravilo, saj je helikopter določen čas pripet na steno. Tehnik letalec na helikopterju SV višji vodnik Čopi Purkart je poudaril, da je pri zahtevnejših tehnikah reševanja v steni pomembno usklajeno delovanje reševalcev in posadke helikopterja, saj bi se lahko ob morebitnem nesporazumu zgodil neljub dogodek. Izpostavil je tudi pomen urjenja v komunikaciji, saj se ob odpovedi radijskih zvez med seboj sporazumevajo samo z vizualnimi znaki, zato si želi, da bi bilo takšnih usposabljanj s člani helikopterske reševalne skupine SV čim več.

SLOVENSKA VOJSKA NA VAJI PRESKOK

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

V petek, 24. aprila, je Slovenska vojska izvedla prvo vajo izmed vojaških vaj Preskok in preverila delovanje taktičnih enot ter poveljevanja in kontrole v podporo sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Sklepni del vaje s postrojem sodelujočih enot in tehničnim zborom opreme ter vozil Logistične brigade SV v Kočevju sta si v spremstvu poveljnika sil SV brigadirja Mihe Škerbinca ogledala tudi minister za obrambo RS mag. Matej Tonin in župan Občine Kočevje dr. Vladimir Prebilič.

DOPOLNJEN NAČRT VAJ ZA LETO 2020

Temeljna naloga Slovenske vojske v miru je usposabljanje za obrambo države. To poteka skladno z načrtom vaj v obrambnem sistemu in sistemu varstva pred naravnimi ter drugimi nesrečami. Načrt za leto 2020 je sprejela vlada v začetku leta. Zaradi pandemije koronavirusa in s tem povezane odpovedi več rednih vojaških aktivnosti in mednarodnih vaj je Vlada RS 11. aprila sprejela dopolnitev načrta aktivnosti za leto 2020. To bo Slovenski

vojski omogočilo vzdrževanje pripravljenosti vojaških taktičnih enot in sistema poveljevanja ter kontrole v novih razmerah kriznega delovanja. Načrt vadbenih aktivnosti so dopolnili z vajami Preskok, s katerimi Slovenska vojska z razmeram prilagojenim usposabljanjem preverja operativnost in pripravljenost enot ter poveljstev SV in sposobnosti za delovanje v epidemioloških razmerah.

NAČRTOVANJE IN IZVEDBA PREMIKA Z VEČ LOKACIJ

Logistična brigada SV je kot nosilna enota na vaji skladno z ukazom nadrejene poveljstva v 72 urah izvedla načrtovanje ter premik svojih in dodanih enot z

Pripadniki Logistične brigade so se premaknili v več konvojih. <

Priprave na premik v Vojašnici Petra Petriča v Kranju >

matičnih lokacij na območje Kočevja. Med vajo so se pripadniki brigade v več vojaških konvojih s približno 150 vozili 24. aprila v zgodnjih jutranjih urah premaknili iz vojašnic v Kranju, Ljubljani, Slovenski Bistrici in Mariboru do industrijske cone v Kočevju, kjer so vzpostavili povezave z lokalnimi udeleženci obrambno-varnostnega sistema. Še isti dan do 23. ure so se vrnili iz Kočevja na matične lokacije. V desetih konvojih so izvedli premik pripadniki Vojaške zdravstvene enote, 157. logističnega polka, 670. logističnega polka, poveljstva Logistične brigade in voda za JRKBO iz 1. in 72. brigade SV. Glavni namen vadbenih aktivnosti je bil preveriti odzivnost in pripravljenost Logistične brigade SV z dodanimi enotami za ukrepanje v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami pri zagotavljanju podpore

lokalnemu prebivalstvu med pandemijo. Preveriti so želeli tudi načrtovanje in izvedbo premika ter usklajevanje in komuniciranje z lokalnimi oblastmi ter Civilno zaščito.

PODOBNE VAJE PREDVIDOMA DO KONCA JUNIJA

Vaja Preskok je potekala ob upoštevanju vseh nacionalnih ukrepov za varovanje zdravja, zato so pripadniki SV med aktivnostmi nosili zaščitne maske, upoštevali varnostno razdaljo, se razkuževali in izvajali še druge nujne varnostne ukrepe. Podobne vaje taktičnih enot na ravni voda in čete v Slovenski vojski se bodo nadaljevale predvidoma do konca junija. Cilji vaj, ki bodo kljub pandemiji v omejenem obsegu zagotavljali ohranjanje pripravljenosti Slovenske vojske za delovanje, bodo usposabljanje in preverjanje delovanja sistema poveljevanja ter kontrole na operativni in taktični ravni, preverjanje usposobljenosti za delovanje enot v epidemioloških razmerah s poudarkom na logistični ter zdravstveni zagotovitvi in ocenjevanje delovanja pomoči Slovenske vojske sistemu varstva pred naravnimi ter drugimi nesrečami ob sodelovanju z lokalnim prebivalstvom.

V LOKALNI SKUPNOSTI HVALEŽNI ZA POMOČ SLOVENSKE VOJSKE

Poveljnik sil SV brigadir Miha Škerbinc je pred postrojem sodelujočih pripadnikov povedal, da so pripadniki Logistične brigade v 51 urah od prejema naloge načrtovali in izvedli zahteven premik zmožljivosti enote z več različnih lokacij na območje kočevske občine. Po njegovih besedah so ob tem pokazali največjo raven odzivnosti, pripravljenosti in profesionalnosti, za kar se jim je iskreno zahvalil. Tudi župan Kočevja dr. Vladimir Prebilič je izrazil zadovoljstvo, da je občina lahko gostila tako številno enoto z veliko opreme. Dodal je, da so v lokalni skupnosti na Slovensko vojsko ponosni, zato si bodo prizadevali, da bi ji zagotovili pogoje za usposabljanje in izvedbo še nekaterih drugih aktivnosti. Župan se je posebej zahvalil Vojaški zdravstveni enoti SV, ki je pomagala usposobiti zaposlene v zdravstvenem domu in jih opremiti, da lahko kompetentno ter

Zaključni postroj
pripadnikov
v Kočevju

uspešno izvajajo naloge za preprečevanje okužb v njihovi občini.

SLOVENIJA LAHKO RAČUNA NA SVOJO VOJSKO

Obrambni minister RS mag. Matej Tonin je ocenil, da je uspešno izvedena vaja dokaz, da je Slovenska vojska pripravljena in da lahko Slovenija računa nanjo tudi v najtežjih razmerah. Vaja Preskok je bila po njegovih besedah namenjena preverjanju različnih zmožljivosti. »Preskok v smislu, da moramo preskočiti v neko drugo resničnost. V življenje, del katerega je koronavirus. V življenje, v katerem moramo s tem tudi živeti,« je poudaril Tonin. Povedal je, da so z vajo še preverili, kako vojska deluje, ko je treba biti pazljiv in sprejemati zaščitne ukrepe zaradi epidemije. Minister je ob koncu omenil povezovanje s Civilno zaščito in pojasnil, da se bo to tudi zgodilo, če bo potreba po večjem sodelovanju Slovenske vojske.

OBJAVE MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

št. 340
MAJ 2020

5805.

Na podlagi 46. člena Zakona o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07) ter člena 15. a Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UGOTOVITVENI AKT O ODPOVEDI ČINU IN ODREDBO O PRIZNANJU ČINA

Ugotovi se, da se je Andrej SKERLOVNIK, rojen leta 1968, dne 22. 11. 2019 pisno odpovedal osebnemu činu poročnika.

Andreju SKERLOVNIKU se prizna čin štabnega vodnika.

Številka: 811-7/2020-2
Datum: 28. 1. 2020

**Karl ERJAVEC
MINISTER**

5806.

Na podlagi prvega odstavka 45. člena Zakona o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07) in Kriterijev za izredna povišanja vojaških oseb v činu ob upokojitvi (št. 811-11/2018-1, z dne 6. 6. 2018) izdajam

ODREDBO O IZREDNEM POVIŠANJU ČASTNIKOV OB UPOKOJITVI

I. v čin podpolkovnika:
Igor FRANKO, 1964

II. v čin majorja:
Marta PREVOLŠEK, 1964

Številka: 811-7/2020-3
Datum: 30. 1. 2020

**Karl ERJAVEC
MINISTER**

5807.

Na podlagi tretjega in petega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter 5. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ O PODELITVI ČINA VODNIKA

Jan HLAČER, 1987
Žiga KARNIČAR, 1985

Številka: 811-7/2020-4
Datum: 10. 2. 2020

**Karl ERJAVEC
MINISTER**

5808.

Na podlagi člena 63. a Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 138/04 – skl. US, 53/2005 – skl. US, 96/12 – ZPIZ-2, 95/15) in drugega odstavka 3. člena Uredbe o vojaških uslužbencih (Uradni list RS, št. 54/2003, 119/07 in 88/15) izdajam

UKAZ O POTRĐITVI RAZREDA NIŽJIM VOJAŠKIM USLUŽBENCEM

I. potrditev IV. razreda:
Gorazd ŠTALEKAR, 1974

II. potrditev III. razreda:
Matija JUTERŠEK, 1974

Številka: 811-7/2020-1
Datum: 16. 1. 2020

**Generalmajorka
Alenka ERMENC
NAČELNICA GENERALŠTABA SV**

5809.

Na podlagi člena 63. a Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 138/04 – skl. US, 53/2005 – skl. US, 96/12 – ZPIZ-2, 95/15) in drugega odstavka 3. člena Uredbe o vojaških uslužbencih (Uradni list RS, št. 54/2003, 119/07 in 88/15) izdajam

UKAZ O POTRĐITVI RAZREDA NIŽJIM VOJAŠKIM USLUŽBENCEM

I. potrditev VIII. razreda:
Gorazd TIRŠ, 1974

II. potrditev V. razreda:
Boris ČURIČ, 1974

III. potrditev III. razreda:
Alan NEDELKO, 1974

IV. potrditev I. razreda:
Andrej KOREZ, 1974

Številka: 811-7/2020-5
Datum: 13. 3. 2020

**Generalmajorka
Alenka ERMENC
NAČELNICA GENERALŠTABA SV**

5810.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza RB 72. BR (št. 094-3/2013-167, z dne 6. 1. 2014, z dopolnilom) izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ RODOVSKEGA
BATALJONA 72. BRIGADE SV

**I. SREBRNO MEDALJO RB 72. BR
prejmeta:**
Damjan GLAZER, 1977
Tonček LISJAK, 1971

**II. BRONASTO MEDALJO RB 72. BR
prejmejo:**
Urška DRŽANIČ, 1979
Boštjan HRIBERNIK, 1975
Evgen KRAJNC, 1976
Borut RUTAR, 1981
Roman ŠKAFAR, 1982
Dušan UTROŠA, 1975

**III. POHVALO POVELJNIKA RB 72. BR
prejmejo:**
Blanka ČERNEC, 1979
Janez GAMS, 1981
Primož GRČAR, 1988
Tomaž HORVAT, 1968
Davor KOCIPER, 1985
Kristjan KRANJEC, 1983
Stanko ROŠKAR, 1969
Karmen ŠABEDER, 1984
Igor ŠEGA, 1983
Dejan ŠTUMBERGER, 1980
Roman ZAVEC, 1981

Številka: 094-4/2019-36
Datum: 26. 8. 2019

**Podpolkovnik
Ernest PLEH
POVELJNIK BATALJONA**

5811.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih Poveljstva sil SV (št. 094-5/2018-29, z dne 31. 7. 2018) izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ POVELJSTVA
SIL SV

**ZLATO PLAKETO PS
prejme:**
Bojan BRECELJ, 1966

Številka: 094-4/2019-37
Datum: 27. 8. 2019

**Brigadir
Milan ŽURMAN
POVELJNIK SIL SV**

5812.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza 670. LOGP (št. 094-5/2013-171, z dne 11. 11. 2013, z dopolnilom) izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ 670.
LOGISTIČNEGA POLKA SV

**ZLATO PLAKETO 670.
LOGP
prejme:**
Dominik LESKOVEC, 1962

Številka: 094-4/2019-38
Datum: 30. 8. 2019

**Podpolkovnik
Franci MOGOLIČ
POVELJNIK POLKA**

5813.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07 in 39/15) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV RB 72. BR

v čin poddesetnika:
Rene GLUŠIČ, 1987

Številka: 811-3/2019-59
Datum: 2. 9. 2019

**Podpolkovnik
Ernest PLEH
POVELJNIK BATALJONA**

5814.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07 in 39/15) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV VZE

I. v čin naddesetnika:
Jure ZAKRAJŠEK, 1984

II. v čin poddesetnika:
Boris GASPERIČ, 1990
Tilen MOHORKO, 1985

Številka: 811-3/2019-60
Datum: 2. 9. 2019

**Podpolkovnik
Franjo LIPOVEC
POVELJNIK VZE**

5815.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07 in 39/15) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV 20. PEHP

v čin poddesetnika:
Janez BOBNAR, 1997
Jaka DEČMAN, 1997

Mojca ZAVEC, 1989

Številka: 811-3/2019-61
Datum: 2. 9. 2019

**Podpolkovnik
Gregor HAFNER
POVELJNIK POLKA**

5816.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07 in 39/15) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV 132. GORP

v čin desetnika:
Mitja CERAR, 1991
Kristijan ČERVINSKI, 1989
Aldin GALIJAŠEVIČ, 1988
Domen MIČANOVIČ, 1993

Številka: 811-3/2019-63
Datum: 3. 9. 2019

**Podpolkovnik
Simon LINDIČ
POVELJNIK 132. GORP**

5817.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza 15. PVL (št. 094-5/2013-167, z dne 8. 11. 2013, z dopolnilom) izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ 15. POLKA
VOJAŠKEGA LETALSTVA SV

**ZLATO MEDALJO 15. PVL
prejme:**
Bojan BRECELJ, 1966

Številka: 094-4/2019-39
Datum: 5. 9. 2019

**Podpolkovnik
Janez GAUBE
POVELJNIK POLKA**

5818.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07 in 39/15) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV
670. LOGP

I. v čin desetnika:
Aleksander LESKOVAR, 1978

II. v čin poddesetnika:
Andreja BABOSEK, 1982
Marko NEŠIČ, 1982
Miha SAKELŠEK, 1991
Tjaša SAVIČ, 1990

Številka: 811-3/2019-62
Datum: 10. 9. 2019

**Podpolkovnik
Franci MOGOLIČ
POVELJNIK POLKA**

5819.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07 in 39/15) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV
10. PEHP

v čin poddesetnika:
Elvis AGIČ, 1979
Klemen BUJAN, 1989
Dražen PAUNOVIČ, 1975
Marko PAVLIČ, 1980
Slavoljub PRELIČ, 1979
Damjan RADKOVIČ, 1973
Dean RADOJEVIČ, 1979
Dušan RIGLER, 1982
Tomaž SMREKAR, 1985
Andrej TAVČAR, 1979

Številka: 811-3/2019-64
Datum: 26. 9. 2019

**Podpolkovnik
Gregor VODEB
POVELJNIK 10. PEHP**

5820.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07 in 39/15) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV 10. PEHP

I. v čin naddesetnika:
Jura ŠMON, 1976

II. v čin desetnika:
Anže GOLOB, 1991
Rene HERNAH, 1992
Valentina KLANČNIK, 1980
Blaž REŽEK, 1990
Saša VORKAPIČ, 1987

III. v čin poddesetnika:
Dejan HENIGMAN, 1989
Ana Marija HORVAT, 1991
Tim JEREB, 1995
Jan MIKULIČ, 1988
Peter TOMC, 1990

Številka: 811-3/2019-66
Datum: 26. 9. 2019

**Podpolkovnik
Gregor VODEB
POVELJNIK 10. PEHP**

5821.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/18 in 72/18) in Ukaza o priznanjih Orkestra Slovenske vojske izdajam

UKAZ

O PODELITVI PRIZNANJ ORKESTRA SV

ZAHVALO ORKESTRA SLOVENSKE VOJSKE

prejme:

Maja POVŠE, 1980

Številka: 094-4/2019-42

Datum: 26. 9. 2019

Podpolkovnik

Janez KLJUN

POVELJNIK ORKESTRA

5822.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza PŠŠ (št. 094-5/2013-181, z dne 13. 11. 2013, z dopolnilom) izdajam

UKAZ

O PODELITVI PRIZNANJ POVELJNIŠKO-ŠTABNE ŠOLE SV

I. ZLATO PLAKETO PŠŠ

prejme:

Klemen ŠTIRN, 1983

II. SREBRNO PLAKETO PŠŠ

prejme:

Teja Monika RAJH, 1987

III. BRONASTO PLAKETO PŠŠ

prejme:

Matej REBERNIK, 1986

Številka: 094-4/2019-43

Datum: 26. 9. 2019

Polkovnik

Ivan TURNŠEK

POVELJNIK PŠŠ

5823.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza 157. LOGP (št. 094-3/2015-12, z dne 5. 3. 2015, z dopolnilom) izdajam

UKAZ

O PODELITVI PRIZNANJ 157.

LOGISTIČNEGA POLKA SV

ZLATO MEDALJO 157.

LOGP

prejme:

Franc LORBEK, 1962

Številka: 094-4/2019-44

Datum: 30. 9. 2019

Podpolkovnik

Igor VERŠNIK

POVELJNIK POLKA

5824.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07 in 39/15) izdajam

UKAZ

O POVIŠANJU VOJAKOV

157. LOGP

I. v čin naddesetnika:

Aleksander KOS, 1968

Uroš ZALAR, 1978

II. v čin desetnika:

Anže KOŠMRLJ, 1986

Simon PEČAR, 1989

III. v čin poddesetnika:

Borut HAKLIN, 1980

Številka: 811-3/2019-67

Datum: 1. 10. 2019

Podpolkovnik

Igor VERŠNIK

POVELJNIK POLKA

5825.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza TERP 72. BR (št. 094-3/2013-168, z dne 7. 1. 2014, z dopolnilom) izdajam

UKAZ

O PODELITVI PRIZNANJ

TERITORIALNEGA POLKA

72. BRIGADE SV

I. BRONASTO MEDALJO TERP 72. BR

prejmeta:

Ivanka JURŠIČ, 1964

Bernardka OBLAK, 1969

II. BRONASTO PLAKETO TERP 72. BR

prejme:

Miran ZUPANČIČ

III. POHVALO POVELJNIKA TERP

72. BR

prejme:

Milena MARIČ, 1976

IV. ZAHVALO POVELJNIKA TERP

72. BR

prejmejo:

OZSČ BREŽICE

Ivan RIBIČ, 1974

ŠOLSKI CENTER NOVO MESTO

Številka: 094-4/2019-45

Datum: 2. 10. 2019

Polkovnik

Vasilije MARAŠ

POVELJNIK POLKA

COVID-19
IN NATO

Koronavirus je pretresel mednarodno skupnost, tudi čezatlantsko. Hude bodo tudi ekonomske posledice v prihodnjih mesecih. Ob tem zgodovinskem dogodku Nato ne more ostati neprizadet. Resda ni bil ustanovljen za reševanje takih groženj, vendar se zastavlja vprašanje, kako je med spoprijemanjem s to boleznijo lahko koristen. Pri odgovoru na vprašanje se je treba zavedati, da zavezništvo nima veliko svojih sredstev, razen nekaj izvidniških letal AWACS in izvidniških brezpilotnih letalnikov, zato je odvisen od sredstev ter volje svojih držav članic.

Nato ima kot vojaško-politična organizacija na voljo mehanizme koordiniranja in izvajanja premikov na kopnem ter po zraku. Tako je lahko udeležen pri koordinaciji preskrbe in prevozu medicinske opreme ter medicinskega osebja. Natov evro-atlantski koordinacijski center za odziv na katastrofe (EADRCC) je tako sodeloval pri posredovanju pomoči članicam, in sicer Italiji, Španiji, Albaniji in Severni Makedoniji ter partnerskim državam Ukrajini, Kolumbiji in Gruziji. Natova agencija za nabave (NSPA) je sodelovala pri nakupu opreme za Italijo, Španijo, Norveško in Romunijo. V prevoz medicinske opreme sta se vključila Natova mehanizma za strateški prevoz SAC in SALIS. Prvega je izbrala Nizozemska,

BESEDILO dr. Božo Cerar
FOTO www.nato.int

drugega pa uporabljata Slovaška in Češka. Natov prispevek pri tem ni bil velik, predstavljal je samo dopolnilo aktivnostim, ki so se jih lotevale posamezne države članice. Prispevek vojsk članic zavezništva je bil pomemben. Opravile so več kot sto letalskih prevozov, postavile 25 poljskih bolnišnic in prispevale 25.000 postelj ter 4000 pripadnikov vojaškega medicinskega osebja. Ne smemo pozabiti dvostranske pomoči držav članic zavezništva, potem ko so te poskrbele za svoje državljane, in sicer Češka Sloveniji, Estonija Španiji in Italiji, Madžarska Sloveniji, Nizozemska Črni gori, Poljska ZDA, Slovaška Italiji, Turčija ZDA itn. Več zaveznic

je pomagalo tudi partnerskim državam, na primer Bosni in Hercegovini ter Moldaviji.

Nato med pandemijo še naprej uspešno opravlja svojo temeljno nalogo odvratanja in obrambe, se pravi zagotavlja varnost in mir milijardi ljudi v svojih članicah. Pri tem je sprejel ustrezne ukrepe za zaščito svojega osebja pred virusom. Natove ustanove so se skupaj z ustanovami EU spoprijele z infodemijo, se pravi, da so se borile proti dezinformacijam Rusije in Kitajske. Ti državi sta pandemijo poskušali izkoristiti za sejanje nezaupanja v naše demokratične ustanove in širjenje prepričanja, da se s covidom-19 lahko uspešno spopadajo le avtoritarni režimi. Ustrezne službe Nata v sodelovanju z ustanovami EU tudi skrbijo, da bližajoče ekonomske krize oziroma težav ne izkoristi nasprotnik za nakup strateške industrije in strateške prometne infrastrukture.

Nato se je v preteklosti že prilagajal spremenjeni naravi groženj. Vsekakor bi bilo mogoče, da v prihodnosti še bolj pomaga ob pandemiji. Če lahko Nato vnaprej skladišči orožje, bi lahko tudi medicinsko opremo, ki bi bila na razpolago državam članicam ob izbruhu bolezni. Nučen pa bo seveda dogovor med članicami, kako bi se vključil, kakšna bi bila delitev dela z drugimi mednarodnimi organizacijami itn. Države članice bodo seveda morale zagotoviti ustrezna sredstva in usposobljeno osebje. Na to bi morali biti pozorni tudi pri načrtovanju in porabi obrambnih sredstev v prihodnosti.

NOVA KOMUNIKACIJSKA STRATEGIJA PROMOCIJE IN OGLAŠEVANJA SLOVENSKE VOJSKE TER VOJAŠKEGA POKLICA

Spremenjeno varnostno okolje, predvidevanja, potrebe po nacionalni varnosti in sodelovanju v kolektivni obrambi **predstavljajo izziv in zahtevajo oblikovanje sodobne celovite strategije** na področju kadrovskih virov, ki so temelj, na katerem Republika Slovenija razvija svoji vojaško moč ter obrambno sposobnost.

Ministrstvo za obrambo v sodelovanju s podjetjem Pristop pripravlja **ново komunikacijsko strategijo s temeljno idejo komunikacijske platforme za kampanjo v letih 2020 in 2021**, ki bo delovala celovito pri promociji in oglaševanju Slovenske vojske (SV), promociji in oglaševanju vojaškega poklica ter pridobivanju kadrov za SV. Vse to so bistveni sklopi kampanje, ki se je začela 15. maja 2020 na dan Slovenske vojske.

CILJA: DVIG UGLEDA IN POZORNOST NOVIH KANDIDATOV

Bistven element sodelovanja je **oblikovanje pozitivne javne podobe SV, vojaškega poklica in vloge pripadnika oboroženih sil** kot zaupanja vrednega in spoštovanega ter nepogrešljivega člana obrambno-varnostnega sistema Republike Slovenije.

Zaradi svojevrstnosti vojaškega poklica bodo oblikovani **primerna vsebina in sporočila**, ki bodo nagovorili zainteresirano javnost nedvoumno in zavezujoče, sočasno pa bodo v najširši javnosti dvignili ugled Slovenske vojske.

Dolgoročna komunikacijska platforma za celovito kampanjo (2020–2021) je usmerjena v **ozaveščanje javnosti in spodbujanje mladih za poklic vojaka**; zasnovana je

Gre za vzpostavitev **podpore s strokovno ustanovo**, ki je zmožna celovito, ustrezno hitro in strokovno neoporečno ter pregledno, v sodelovanju z ministrstvom, oblikovati dveletno oziroma večletno komunikacijsko strategijo **pridobivanja kadra za SV, zadrževanja kadra v SV, zaključevanja vojaške poti pripadnika** v kadrovski strukturi Slovenske vojske od stalne do pogodbene rezervne sestave in prostovoljnega služenja vojaškega roka.

kreativna strategija po sklopih kampanje; opredeljena je vsebina, izboljšani so slogani blagovne znamke in celovita grafična podoba; opredeljen in zagotovljen bo ustrezen promocijski material; pripravljeni bosta produkcija in izvedba kampanje po komunikacijskih kanalih; razdeljen in zakupljen bo medijski prostor; pripravljen bo način komuniciranja – predstavnosti blagovne znamke; pripravljeni bodo vsebina, metodologija in usposobljenost posameznikov, ki bodo neposredno promovirali oziroma predstavljali blagovno znamko ciljnim skupinam.

Idejno, kreativno in vsebinsko bo preurejena oziroma posodobljena sedanja spletna stran **www.postanivojak.si**, in sicer glede na sklope kampanje in predstavljene produkte.

KOMUNIKACIJA: STALNA IN BISTVENA

Pomen projekta je opredeliti prepoznavnost, spoštovanje in ugled SV ter vojaškega poklica, kot tudi pridobiti nov kader za SV in tako **zagotoviti več podpore državljanov Slovenski vojski ter povečati zanimanje za vojaško službo**.

Pričakovani rezultati celovite strategije so večje zanimanje za SV in vojaško službo, več vlog za zaposlovanje v SV, za rezervno sestavo in prostovoljno služenje vojaškega roka ter posledično **dvig pripravljenosti za delovanje SV**.

Promoviranje in oglaševanje SV ter vojaškega poklica morata biti **stalni dejavnosti**, ki obsegata aktivno in načrtno obveščanje, informiranje in komuniciranje s ciljnim skupinami ter splošno javnostjo. Izboljšan način pridobivanja novih kandidatov, učinkovita selekcija in kadrovski postopki ter kakovostno usposabljanje ob hkratnem zagotavljanju ustreznega položaja in karijerne poti pripadnika SV bodo zagotovili dvig številčnega stanja po kategorijah.

VSEBINA: PRIDOBITEV ZNANJA IN IZKUŠENJ

Ker želimo ciljno javnost nagovoriti z njej prilagojeno komunikacijo, bo **večina te potekala po spletu**. Podatki za Slovenijo kažejo, da splet redno uporablja **83 odstotkov oseb**, izmed njih **92 odstotkov na pametnem telefonu**. Uporabnike pritegne zaradi lahke dostopnosti le vsebina, ki jih nagovarja povsem neposredno ter predstavi zanje zanimiva dejstva.

Ciljno javnost sestavljajo **mladi fantje in dekleta, bodoči somišljeniki SV in kandidati za vojaško službo**, ki obiskujejo drugo polovico osnovne šole, zlasti pa mladi v srednjih in poklicnih šolah ter na fakultetah. Zelo pomembni so tudi posamezniki in organizacije, ki imajo velik, sekundaren vpliv na primarno ciljno skupino pri odločanju za svoj poklic.

V odnosu in sodelovanju uresničevanja enovite komunikacijske strategije je minister za obrambo imenoval posebno **delovno skupino za izvajanje nalog in del, izhajajočih iz okvirnega sporazuma s podjetjem Pristop**, v kateri delujejo predstavniki **Direktorata za obrambne zadeve in Slovenske vojske**.

Obenem pa postaja splet čedalje bolj prostor **dvosmerne komunikacije**, s čimer se ustvarja deljenje mnenj in izkušenj v tonu, ki spominja bolj na sproščen pogovor kot pa zgolj na predstavljanje sporočil. Zato želimo s kampanjo SV ciljno javnost **navdihniti** in ji s primeri **približati** svoje vrednote ter **pomembnost timskega dela**, kar je pri opravljanju nalog v **SV najpomembnejše**.

PRIPRAVLJENI ZA ODHOD V LATVIJO

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

Na območju Vojašnice barona Andreja Čehovina v Postojni in na osrednjem vadišču SV je od 4. do 8. maja potekalo preverjanje končnih operativnih zmogljivosti pripadnikov 7. slovenskega kontingenta, ki bo sredi junija prevzel naloge na Natovi misiji Okrepljena prednja prisotnost (enhanced Forward Presence – eFP) v Latviji. Slovenski kontingent z večino sil sestavljajo pripadniki minometnega voda Baterije za ognjeno podporo 72. brigade SV in izvidniški oddelek, v katerem je pet pripadnikov oboroženih sil Črne gore.

NA MISIJO V LATVIJO ODHAJA 7. KONTINGENT SV

7. kontingent SV za misijo eFP bo svoje naloge opravljal v sestavi kadske bataljonske bojne skupine. Nosilna enota za vzpostavitev zmogljivosti za 7. kontingent SV za eFP je bila 72. brigada SV. Kontingent je sestavljen večinoma iz sil, ki jih predstavlja minometni vod, skupine kontrolorjev združenih ognjev, vojaških policistov, nacionalnega podpornega elementa ter posameznikov, ki bodo delovali v poveljniški strukturi sil v eFP. Sestavni del slovenskega kontingenta so tudi pripadniki oboroženih sil Črne gore. V 7. kontingentu SV za eFP bo delovalo 48 pripadnikov iz slovenske in pet pripadnikov iz črnogorske vojske. Slovenska vojska bo tokrat že drugič v svoji zgodovini v mednarodno operacijo in na misijo napotila minometno enoto, čeprav so posamezniki iz Baterije za ognjeno podporo 72. brigade SV v preteklosti že večkrat sodelovali v mednarodnih operacijah in na misijah SV, večinoma kot pehotni vojaki v sestavi mednarodnih sil Kforja na Kosovu. 7. kontingent SV v eFP v Latviji bo tako kot vsi predhodni deloval kot širši del podpore zavezništva, saj bo s svojima navzočnostjo in delovanjem prispeval h krepitvi odvrčalne drže zavezništva. Najpomembnejša naloga minometnega voda na misiji v Latviji bo zagotavljanje ognjene podpore

nadrejeni enoti, to je bataljonski bojni skupini pod vodstvom Kanade.

NAJPREJ INDIVIDUALNE, NATO ŠE SKUPINSKE PRIPRAVE KONTINGENTA

Priprave 7. slovenskega kontingenta za misijo eFP so obsegale najprej kadrovske dopolnitev in doseganje začetnih operativnih zmogljivosti. Kot je povedal poveljnik 7. kontingenta SV v eFP stotnik Damijan Kogej, so priprave nadaljevali z usposabljanji iz individualnih veščin, ki so jim sledila funkcionalna usposabljanja za namerilce in voznike, prav tako so se vključili še pripadniki iz drugih enot SV. Sočasno so potekala usposabljanja pripadnikov črnogorskega artilerijskega izvidniškega oddelka. Izvedli so vsa nujna bojna streljanja, pri čemer so tudi črnogorski kolegi sodelovali na vaji Rock Kleščman, ki je konec februarja potekala v Sloveniji. Stotnik Kogej je poudaril, da so se medtem seznanili z nalogami, ki jih bodo morali opraviti na misiji v Latviji. Nato so se priprave kontingenta nadaljevale z usposabljanjem iz kolektivnih nalog. Kot del usposabljanj v okviru kolektivnih priprav so uspešno izvedli taktično vajo z bojnim

Vnos ranjenca v helikopter Bell-206

Za zagotavljanje ognjene podpore so poskrbeli kontrolorji združenih ognjev.

streljanjem na ravni pehotnega oddelka, na kateri so preigrali postopke ob napadu nasprotnika na ognjeni položaj minometnih enot. Maja je sledilo preverjanje končnih operativnih zmogljivosti kontingenta, na katerem so poleg pripadnikov minometnega voda sodelovali kontrolorji združenih ognjev in pripadniki vojaške policije ter nacionalnega podpornega elementa. Pripadnikov oboroženih sil Črne gore zaradi razmer s koronavirusom ni bilo. Pred odhodom v Latvijo, kjer bo kontingent predvidoma sredi junija od predhodnega kontingenta, ki ga sestavljajo pripadniki Baterije za ognjeno podporo iz 1. brigade SV, prevzel naloge, jih čakajo še zaključne priprave opreme, po potrebi tudi dopolnilna usposabljanja in skupno zaključno urjenje, na katerem bo sodeloval tudi oddelek črnogorskih izvidnikov. Nato pa bodo neposredno pred odhodom na misijo vsi pripadniki napoteni še v dvotedensko samoizolacijo.

PREVERJANJE KONČNIH OPERATIVNIH ZMOGLJIVOSTI SKLENILI Z BOJNIM STRELJANJEM

Pripadniki minometnega voda za eFP so od 4. do 8. maja na območjih Vojašnice barona Andreja Čehovina v Postojni in osrednjega vadišča SV uspešno opravili preverjanje končnih operativnih zmogljivosti ter tako potrdili pripravljenost za odhod na misijo v Latvijo. Vodja skupine ocenjevalcev nadporočnik Matej Arbeiter iz 72. brigade je pojasnil, da je bilo preverjanje sestavljeno iz dveh delov, in sicer pregleda ter preizkusa oziroma vaje. V prvem delu so 4. maja v Vojašnici barona Andreja Čehovina v Postojni najprej preverili kadrovske in materialno popolnjenost kontingenta v vojašnici. V drugem delu pa so po zadolžitvi sistema za simulacijo taktičnega delovanja Centra za združeno usposabljanje na osrednjem vadišču SV med praktičnim preizkusom preverili delovanje kontingenta iz najpomembnejših nalog, ki jih bodo morali opraviti v Latviji. Praktični del preverjanja, ki je trajal 72 ur, se je začel v ponedeljek, 5. maja, in sicer z ukazom bataljonske bojne skupine poveljniku kontingenta.

»Pripadniki minometnega voda so visoko motivirani in odlično opravljajo svoje delo.«

Slovenski vod bo namreč v Latviji deloval v sestavi kanadske bojne skupine. Poveljnik slovenskega voda je moral na podlagi ukaza čez noč do dopoldneva drugega dne končati proces bojnega odločanja in izdati ukaz za delovanje enote na terenu. Nadporočnik Arbeiter je razložil, da se je moral vod med terenskim usposabljanjem odzvati na nekaj incidentov. Prikazal je odziv ob stiku z nasprotnikom, oskrbel in pripravil je ranjenca na medicinsko evakuacijo s helikopterjem, se odzval na napad vojaških letal iz zraka ter prikazal še nekatere druge postopke na bojišču. Pripadniki voda so nato izdelali patroljno bazo, v kateri so prenočili. V zadnjem delu preverjanja so izvedli še zaključno bojno streljanje z minometi 120 milimetrov, pri čemer so ognjeni oddelki ob simulaciji artilerijskega

»Veseli me, da bom med misijo lahko spoznal novo okolje, v katerem še nisem deloval.«

napada izvedli premike in menjavo ognjenih položajev.

VEČINO KONTINGENTA PREDSTAVLJA MINOMETNI VOD Z ODDELKOM ČRNOGORSKIH IZVIDNIKOV

Večino sil v sestavi 7. kontingenta za eFP sestavljajo pripadniki minometnega voda Baterije za ognjeno podporo 72. brigade z minometi 120 milimetrov, sodeluje pa tudi izvidniški oddelek, v katerem so poleg poveljnika še štirje artilerijski izvidniki iz vojske Črne gore. Slovenski minometni vod bo za opravljanje nalog na območju odgovornosti v Latviji uporabljal minomete 120 milimetrov, ki jih bodo vleкли z lahкими kolesnimi oklepnimi vozili 6x6 Valuk. Tehnične in taktične zmogljivosti tega vozila omogočajo večjo zaščito posadke ter izvedbo

« Pripadniki voda so uporabljali sistem za simulacijo taktičnega delovanja.

« Usmerjanje helikopterja za MEDEVAC ob pristanku

poveljeval vodu, ki ga sestavljajo pripadniki iz njegove matične enote, s katerimi delajo skupaj vsak dan in se med seboj dobro poznajo. Po njegovi oceni so pripadniki minometnega voda visoko motivirani in odlično opravljajo delo, saj so opravili obsežno usposabljanje tudi v okviru vzpostavitve zmogljivosti bataljonske bojne skupine 72. brigade. Vojak Goran Fojtl je član posadke na minometu 120 milimetrov. Odhod v Latvijo je po Kosovu in Afganistanu že njegova tretja misija. Veseli ga, da bo med misijo lahko spoznal novo okolje, v katerem še ni deloval, ob tem pa izmenjal izkušnje s pripadniki zavezniških vojsk. V slovenskem kontingentu je tudi osem pripadnic. Ena izmed njih je desetnica Jasmina Čepin, ki je novinka v minometni enoti, saj je bila januarja prerazporejena v enoto iz 20. pehotnega polka. Opravila je že specialistično usposabljanje za pridobitev vojaške evidenčne dolžnosti rodu artilerije. Latvija bo njena tretja misija, saj je kot pehotna vojakinja dvakrat že delovala na Kosovu. Dodala je, da ji je delo v minometni enoti zelo všeč, prav tako se je s kolektivom dobro ujela. Priprave za misijo so bile po njeni oceni zelo dobre, saj je kot nova pripadnica v enoti na njih pridobila veliko novega specialističnega znanja.

premikov in delo na slabše utrjenem zemljišču. Črnogorski izvidniki bodo poleg svoje osebne opreme in oborožitve za izvajanje nalog uporabljali slovensko vozilo 4x4 Humvee, radijske postaje in optoelektronske naprave, ki jih potrebujejo za izvidniško delo. Stotnik Kogej je razložil, da so črnogorski izvidniki že pred tem v Sloveniji opravili usposabljanja za prednjega opazovalca in tečaj za uporabo vozila 4x4 Humvee, prav tako za delo na skupinski oborožitvi na vozilu.

VISOKO MOTIVIRANI IN DOBRO PRIPRAVLJENI ZA ODHOD

Slovenskemu minometnemu vodu v sestavi 7. kontingenta SV v eFP poveljuje poročnik Sašo Vene, ki je kot poveljnik pehotnega voda že delal na misiji na Kosovu. Veseli ga, da bo lahko v Latviji

»Priprave so bile zelo dobre, saj sem kot nova pripadnica enote pridobila veliko znanja.«

SLOVENSKA VOJSKA PREVZELA NOVA REŠEVALNA VOZILA

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

Slovenska vojska je v torek, 19. maja, prevzela pet novih vojaških terenskih reševalnih vozil znamke HMMWV M1151 Ambulance, ki jih bo uporabljala Vojaška zdravstvena enota SV. Vozila, ki so v Slovenijo prispela 22. aprila, je za potrebe delovanja Slovenske vojske podarila vlada ZDA namensko kot medicinska evakuacijska vozila za podporo pri nadaljnjem razvoju Balkanskih zdravstvenih namenskih sil (Balkan Medical Task Force – BMTF) in za potrebe nacionalne zmogljivosti, terenske premične bolnišnice Role 2, za prvo pomoč poškodovanih na terenu ter za njihov prevoz na višjo raven zdravstvene oskrbe. Slovenska vojska bo po prevzemu predvidoma do sredine prihodnjega leta končala uvajanje vozil v operativno uporabo.

DONACIJA VLADE ZDA SLOVENIJI

Terenska reševalna vozila HMMWV M1151 Ambulance je Slovenska vojska pridobila po programu ameriške vlade za pomoč na področju varnosti (European Security Assistance Fund – ESAF) in so bila neposredno dobavljena od proizvajalca AM General iz ZDA. Slovenska vojska sicer že od leta 1994 čez različne programe varnostne pomoči vlade ZDA kandidira za pridobitev raznovrstne vojaške opreme. Tokratna donacija ZDA dodatno potrjuje zaupanje dveh zavezniških držav, ki sta zavezani skupnim Natovim ciljem in prizadevanju zavezništva za zagotavljanje varnosti ter stabilnosti v regiji in širše po svetu. Prav tako je dober kazalnik odličnega dvostranskega sodelovanja med državama in nepretrgane pomoči pri razvoju ter krepitvi slovenskih obrambnih in vojaških zmogljivosti. Nova vozila bodo pomembna tudi za razvoj nacionalne zmogljivosti Slovenske vojske, to je premične vojaške bolnišnice

Role 2. Poleg vozil je del donacije tudi medicinska oprema, ki naj bi v Slovensko vojsko prispela ločeno v naslednjih mesecih.

VOZILA UPORABNA ZA PRVO POMOČ IN EVAKUACIJO POŠKODOVANIH NA VIŠJO RAVEN OSKRBE

Vojaška terenska reševalna vozila HMMWV M1151 Ambulance 4x4 ameriškega proizvajalca AM General so kot evakuacijska vozila odlična za terensko vožnjo. Izdelana so za prvo oskrbo poškodovanih na terenu in njihov prevoz v nadaljnjo zdravstveno oskrbo. Zaradi svojih terenskih vozni lastnosti in zadostnega prostora za shranjevanje sanitetnega materiala ter osebne opreme pripadnikov so vozila primerna za evakuacijske ekipe v sestavi zdravstvenih čet Vojaške zdravstvene enote. Vozila so registrirana kot namenska osebna terenska vozila, in ne kot bojna vozila. Prav tako nimajo protiminske in balistične zaščite ter zaščite za jedrsko, radiološko, kemijsko in biološko obrambo. Niso opremljena z medicinsko opremo in sredstvi zvez, zato jih

Pogled v kabino vozila

bo treba med uvajanjem v operativno uporabo nadgraditi z nujno komunikacijsko opremo, defibrilatorjem, respiratorjem, medicinskimi plini (kisik), imobilizacijsko opremo, medicinskimi pripomočki, različnimi instrumenti in potrošnim sanitetnim materialom. V notranjosti vozila bo treba pripraviti še mesta za pritrditev opreme. Ocenjen strošek priprave, ki obsega dokup in vgradnjo vse opreme, znaša za eno vozilo približno 20 tisoč evrov, kar pomeni, da bo za dokončanje nadgradnje vseh petih vozil potrebnih približno 100 tisoč evrov.

UVAJANJE VOZILA V OPERATIVNO UPORABO V SLOVENSKI VOJSKI BO KONČANO DO SREDINE LETA 2021

Uvajanje novega vozila bo potekalo v treh fazah. V prvi fazi bo izvedena priprava sredstva na uvajanje, v drugi bo potekalo uvajanje v operativno uporabo, v tretji pa preverjanje izvedenih aktivnosti ter izdaja sklepa o uvedbi v operativno uporabo v Slovenski vojski. Prva faza bo ob zagotovitvi ustreznih finančnih sredstev izvedena do konca tega leta, druga in tretja

faza uvajanja v operativno uporabo in preverjanja pa predvidoma v prvi polovici leta 2021. Tako naj bi bilo vozilo HMMWV M1151 Ambulance uvedeno v polno operativno uporabo v Slovenski vojski predvidoma do sredine prihodnjega leta. V procesu uvajanja bodo izvedeni tudi usposabljanja za uporabo vozila in osnovno vzdrževanje ter vgradnja opreme v vozilo.

NOVA SANITETNA VOZILA BODO V PODPORO RAZVOJU BALKANSKIH ZDRAVSTVENIH NAMENSKIH SIL

Nova sanitetna vozila v Slovenski vojski se bodo uporabljala v podporo nadaljnjemu razvoju Balkanskih zdravstvenih namenskih sil, ki so bile razvite leta 2010. V njihovem izoblikovanju Slovenija sodeluje že od leta 2015, ko je pristopila k podpisu Sporazuma o ustanovitvi sil ter ga v nadaljevanju

V notranjost vozila
bo vgrajena
vsa potrebna oprema. ✓

leta 2016 tudi potrdila. Balkanske zdravstvene namenske sile so regionalna večnacionalna zdravstvena zmogljivost, ki je sestavljena iz zdravstvenih modulov držav pogodbenic. Namenjene so hitremu odzivu na različne vrste pomoči ob nesrečah v regiji Zahodnega Balkana in zunaj nje ter za delovanje v operacijah kriznega odzivanja. Slovenija v teh silah sodeluje s 13 pripadniki. Vsi razen enega so v mirnodobnem času v Sloveniji. Slovenija v Balkanskih zdravstvenih namenskih silah sodeluje s tremi strokovnimi skupinami, to so kirurška skupina, ekipa za intenzivno nego ter evakuacijska skupina. Donacija novih terenskih reševalnih vozil HMMWV M1151 Ambulance je pomembna predvsem za skupino za evakuacijo, zlasti z vidika dejstva, da bo Slovenija oziroma Slovenska vojska leta 2022 v teh silah sprejela mandat nosilne države.

JAPONSKI DRESNIK (FALLOPIA JAPONICA)

Dresnik je ena izmed invazivnejših tujerodnih vrst v Sloveniji. Pred skoraj dvesto leti so ga prinesli v Evropo, da bi z njim krmili živino in iz njega izdelovali papir. Ko so ga poskušali gojiti, so jim stvari ušle izpod nadzora in tako zdaj raste skoraj po vseh bregovih rek v Sloveniji. Tam se najbolj razrašča in pokriva velike površine. Zelo težko ga je iztrebiti, saj se globoko zakorenini.

Dovolj je že desetcentimetrski konček korenine dresnika, ki ga prinesemo domov skupaj z zemljo za vrt. Prvo leto ga bomo še lahko izkopali, drugo ali tretje pa skoraj nemogoče. Tudi če uničimo ves nadzemni del, bo korenina rasla naprej in dresnik bo zagotovo spet pognal. Če nekaj let se lahko razraste že v džunglo. Na bregovih rek to ni težava, čeprav s svojo rastjo izpodrine vse druge rastline. V Sloveniji rastejo tri vrste dresnika. To so japonski dresnik, češki dresnik in sahalinski dresnik. Ločimo jih lahko samo po obliki listov. Vendar to niti ni nujno, saj

BESEDILO IN FOTO
Igor Fortuna

so vsi trije užitni, in to tisti mladi spomladanski poganjki, ki poženejo že marca, maja pa so lahko visoki že dva metra. Nekateri tej rastlini rečejo tudi bambus, vendar seveda to ni. Njegovo deblo sprva v premeru meri pet centimetrov in spominja na bambus, vendar samo zato, ker je votel. Je tudi krhek in zato uporaben na primer kot zastirka pred soncem. Pozneje olešeni, vendar kljub temu ni trden. Lahko ga uporabimo tudi za polnilo ponjave pri izdelovanju splava. Mlade poganjke lahko nabereмо in jih pripravimo na sladek ali slan način. V divjini ga seveda lahko samo skuhamo. Po 15 minutah

vrenja so poganjki nežnega sladko-kiselkastega okusa. Tako kot vsa divja zelenjava so užitni, niso pa okusni, kar niti ni pomembno, kadar nam zares gre za preživetje. Okus lahko vseeno izboljšamo že s ščepcem soli. Sam sem na istem območju našel tudi čemaž (divji česen), ki je odlična začimba za marsikatero jed. Ni naključje, da so v knjigah z užitnimi divjimi rastlinami tudi rastline, ki so uporabne samo kot začimbe. Užitne pa so tudi mlade korenine dresnika, ki jih kopljemo od avgusta do septembra in kuhamo kot zelenjavo. Nekoč smo med preizkušanjem svojih meja v veščinah preživetja uporabili debelejša stebela japonskega dresnika. Odločili smo jih tako, da smo dobili pokončne tulce, ki so imeli spodnjo stran zaraščeno, podobno kot bambus. Dobili smo nekažno ozko posodo, ki sicer ne drži veliko vode, je pa uporabna. V tulce smo natlačili užitne divje rastline, vanje nalili vodo in jih postavil pokonci ob ogenj in nikakor ne v ogenj. Voda v takšni posodi je počasi zavrela in zelenjava se je skuhalo. Nato smo posodo samo razpolovili in dobili kuhan obrok.

SLUŽBA JE NJEGOV KONJICEK

BESEDILO Petra Miklaužič
FOTO Luka Mitrović in
Vojaški muzej SV

Poročnik Franc Pleteršek je zaposlen kot konservator in restavrator v Vojaškem muzeju Slovenske vojske v Kadetnici Maribor. Tam skrbi za občutljive muzejske predmete in se trudi, da svojo obliko ohranja čim dlje. Poudaril je, da je pri njihovem delu pomembno narediti »čim manj«. Posebno pozornost posveča orožju, saj je kot nekdanji poveljnik oddelka za vzdrževanje orožja v 74. oklepno-mehaniziranem bataljonu Slovenske vojske na tem področju še posebej domač. Z zadovoljstvom je povedal, da je služba že 30 let tudi njegov konjiček, sodelavci pa so njegovi najboljši prijatelji.

OD POVELJNIKA TANKOVSKÉ POSADKE DO POVELJNIKA ODDELKA ZA VZDRŽEVANJE OROŽJA

Vojaška pot poročnika Franca Pleterška se je začela v 74. oklepno-mehaniziranem bataljonu Slovenske vojske, ki mu je bil od začetka ustanovitve več let pripaden. Nekaj časa je bil poveljnik tanka in pojasnil je, da dela tankista ni mogoče dolgo opravljati, saj se pri pripadnikih zaradi narave dela pogosto pojavijo zdravstvene težave. »Sedenje v tanku povzroča poškodbe hrbtenice in sklepov,« je povedal Pleteršek, ki je prav zaradi težav s hrbtenico prenehal poveljevati tankovski posadki. Od tod ga je vodila vojaška pot na oddelek za vzdrževanje orožja in prav tam je kot poveljnik oddelka temeljito spoznal orožje. Nova priložnost za pridobivanje vojaških izkušenj se mu je ponudila pri projektu nakupa srednjih

kolesnih oklepnih vozil (SKOV) 8x8. »Nekaj let sem sodeloval pri tem projektu. Tam sem imel veliko stika z mladimi in različnimi strokovnjaki,« je povedal Pleteršek ter dodal, da se je takrat naučil tudi nekaj angleškega jezika. Ko se je projekt končal, si je poiskal nov poklicni izziv. »Dolga leta sem se šalil, da bom nekega dne delal v Vojaškem muzeju Slovenske vojske,« je razložil Pleteršek. To mu je uspelo leta 2011, ko se je tam tudi zaposlil. »Iskali so nekoga, ki ima občutek za orožje. Ker sem bil pred tem poveljnik oddelka za vzdrževanje orožja in sem znal ravnati z njim, sem bil prava oseba za to,« je o svojih začetkih dela v muzeju pojasnil poročnik Pleteršek.

BOLJE JE NAREDITI MANJ KOT PREVEČ

Franco Pleteršek je že skoraj deset let pripadnik Vojaškega muzeja Slovenske vojske, kjer opravlja delo restavratorja in konservatorja. Delo restavratorja pomeni, da predmete obdela in jih tudi dopolni, konservator pa jih ohranja take, kot so. V muzeju imajo različne predmete, vendar se tekstila raje ne dotika. »Ni sem tekstilni tehnik. Včasih zložim srajco ali zložim gumb, kaj več si ne upam,« je povedal Pleteršek, ki se bolje znajde z orožjem. Pojasnil je, da ima raje konserviranje, saj se pri restavriranju vedno

pojavi tveganje, da na predmetu zaradi nepazljivosti ter pomanjkanja poznavanja postopkov ali materialov nastane dodatna škoda. »Povsod govorijo, da je bolje delati več. Na našem področju je drugače, saj je pogosto bolje narediti manj kot preveč,« se je pošalil. Pleteršek je večinoma zadolžen za eno področje, in sicer skrbi za orožje, ki je v skladišču. »Zagotovim, da je prostor primerno vlažen in ima pravo temperaturo ter da je orožje pravilno konservirano.« Za konserviranje predmetov uporablja različna zaščitna sredstva, ki jih uporablja Slovenska vojska. To sta na primer antični in renesančni vosek ali drugi podobni premazi. »O tem, kako bom obdelal posamezni predmet, se posvetujem s kolegi iz pokrajinskih muzejev,« je povedal Pleteršek. Pogosto obišče restavratorki in konservatorki Ireno Porekar Kacafura v Pokrajinskem muzeju Maribor ter dr. Evo Ilec v Pokrajinskem muzeju Ptuj-Ormož, s katerima izmenjuje znanje in izkušnje. Ker je literature o predmetih, ki jih obdeluje, malo, se največ izobražuje na spletu. O tem, kako se je znašel v poklicu restavratorja in konservatorja, je razložil, da je bil začetek njegove šolske poti povsem drugačen. »Šolal sem se za orodjarja, opravil sem poklicno šolo za orodnega ključavničarja in pozneje še srednjo strojno šolo,« je pojasnil

4 Delo restavratorja in konservatorja zahteva zbranost.

4 Ob nemškem protiletalskem topu iz druge svetovne vojne

»Mesec dni sem se ukvarjal s prirobnico elise v letalskem motorju. To je bilo zelo zahtevno delo.«

poročnik, ki se je po končani srednji šoli vpisal na študij strojništva na mariborski fakulteti, vendar ga ni končal. »Spomnim se, da sem imel na fakulteti pri predmetu kemije dobre ocene, saj me je to od nekdaj zanimalo. Poznavanje kemije mi pride tudi danes pri opravljanju poklica zelo prav,« je razložil Pleteršek.

PRIPRAVA PREDMETOV ZAHTEVA VELIKO ČASA

Delo v muzeju zahteva od Franca Pleterška veliko pozornosti in zbranosti. Obdelava posameznih predmetov mu predstavlja izziv in pogosto zahteva precej časa. »Mesec dni sem se ukvarjal s prirobnico elise v letalskem motorju. To je bilo zelo zahtevno delo. Na začetku je bila videti le kot velik kos rje, ki sem ga spravil v bistveno boljše stanje, in zdaj je pripravljena za razstavo,« je opisal značilnosti svojega poklica poročnik Pleteršek. Tudi nekaterim predmetom iz zadnje razstave se je še posebej posvetil. »Aktualna razstava v Vojaškem muzeju Slovenske vojske o sredstvih zvez oziroma o radijskih sprejemnikih zaradi koronavirusa še ni dočakala uradnega odprtja. Ko sem pregledoval zapiske o tem, kaj vse sem delal med pripravo te razstave, sem ugotovil, da sem predmete pripravljal skoraj leto dni,« je pojasnil Pleteršek, ki je imel pri novejših predmetih veliko težav s sodobnimi materiali. »Restavratorki in konservatorki še nimamo dovolj znanja o tem, kako ravnati z materialoma, kot sta guma in plastika. Predmeti iz teh materialov se veliko hitreje starajo in so zahtevni za obdelavo,« je razložil in dodal, da je bilo orožje nekoč izdelano iz veliko obstojnejših materialov, kot so les, kovina in usnje. Zadnje čase se tudi pri izdelavi orožja pogosteje pojavljajo plastični materiali, pri čemer Pleterška zanima, kako bodo restavratorki in konservatorki v prihodnosti obdelovali te izdelke.

V PROSTEM ČASU VELIKO BERE

Poročnik Pleteršek si svoj prosti čas pogosto krajša z branjem knjig. »Kadar grem za teden dni na dopust, jih vzamem s seboj vsaj pet, nato pa moram tam še v knjigarno po kakšno dodatno, saj svoje vse preberem,« je z navdušenjem opisal svoje počitniške prigode. Njegov najljubši pisatelj je Arto Paasilinna, še posebej mu je pri srcu avtorjevo delo *Srečni človek*. »Všeč mi je pozitivno sporočilo, ki ga ima knjiga,« je povedal Pleteršek, ki se tudi sam trudi biti pozitiven in ljudem okoli sebe privoščiti nasmešek ter prijazno besedo. Med knjigami ima posebno mesto *Štoparski vodnik po galaksiji*, ki ga prebira vsaj trikrat na teden.

VOJAŠKE DRUŽINE MED EPIDEMIJO

BESEDILO dr. Janja Vuga Beršnak
FOTO Bruno Toič

Raziskovalna skupina pod vodstvom izr. prof. dr. Janje Vuga Beršnak izvaja na Fakulteti za družbene vede v sodelovanju z Mirovnim inštitutom raziskovalni projekt Vojaško specifični dejavniki tveganja za dobrobit in zdravje vojaških družin. Projekt podpira Agencija RS za raziskovalno dejavnost. Interdisciplinarno raziskovalno skupino na FDV sestavljajo poleg vodje projekta še prof. dr. Ljubica Jelušič, doc. dr. Jelena Juvan in asist. dr. Klemen Kocjančič iz Obramboslovnega raziskovalnega centra, prof. dr. Alenka Švab in doc. dr. Andreja Živoder iz Centra za socialno psihologijo ter doc. dr. Bojana Lobe iz Centra za metodologijo in informatiko. Iz Mirovnega inštituta sodeluje dr. Živa Humer. Kot zunanji sodelavki sta vključeni še prof. dr. Heather Foran iz Inštituta za psihologijo Univerze v Celovcu in vojaška psihologinja mag. Nataša Troha iz Slovenske vojske. Osrednja raziskovalna prizadevanja so usmerjena k zavzemanju za zdravje vojaških družin, pri čemer preučujemo različne dejavnike tveganja in zaščite, ki nanj vplivajo.

(NE)VSAKDANJE ŽIVLJENJE VOJAŠKIH DRUŽIN V ČASU NEGOTOVOSTI GLOBALNE PANDEMIJE

V tednih, ki preraščajo že v mesece, se spoprijemamo z zdravstvenimi razmerami, s katerimi trenutno delovno aktivna generacija pa tudi generacija ali dve pred nami nimajo izkušenj. Ob globalnem izbruhu pandemije zaradi virusa SARS-CoV-2 se je življenje v Sloveniji čez noč upočasnilo. Zaradi zagotavljanja svojega zdravja in morda še bolj zdravja svojih bližnjih smo se samoizolirali znotraj ozke družinske celice. Prišlo je do nuklearizacije družin, ki so iz svojega vsakodnevnega življenja začasno izključile stare starše in sorodnike. Zaprtje vzgojno-varstvenih in vzgojno-izobraževalnih ustanov, samoizolacija ter spremenjen način opravljanja plačanega dela so vplivali na življenje družin. Te so se morale v zelo kratkem času in ob prisotnosti negotovosti ter skrbi za zdravje svojih otrok, starih staršev, sebe in

drugih bližnjih reorganizirati. Prekinjene so bile institucionalna podpora v obliki šol in vrtcev, individualna podpora, kot so varuške, in širša družinska podpora. Ta je v Sloveniji pomembna, saj veliko družin živi v bližini starih staršev, ki so pomembna podpora pri skrbi za otroke. Po podatkih raziskave v civilni populaciji, ki sta jo izvajali podjetji Aragon in Valicon, je približno polovica prebivalstva med epidemijo opravljala delo za polni delovni čas, pri čemer je približno tretjina anketiranih delala od doma (podatki Aragona).

Uvedba izobraževanja od doma je zagotovo predstavljala velik izziv za starše, še posebno tiste, ki so morali še naprej opravljati svoje delo. Nenadoma so morali svoji starševski vlogi dodati vlogo učiteljev. Veliko se jih je aktivno ukvarjalo s šoloobveznim otrokom, z otrokom, ki končuje svoje šolanje in se vpisuje v srednjo šolo ali na fakulteto, s predšolskim otrokom, skrbjo za svoje starše, ki naj ne bi sami nakupovali in opravljali drugih obveznosti zunaj doma, itn. Ob tem jih je precej še vedno opravljalo plačano delo (na delovnem mestu ali od doma). Pri tem naj izpostavim ljudi, ki so med epidemijo opravljali posebno pomembna dela za družbo, na primer zdravstveno osebje, delavce civilne zaščite, policiste, pripadnike Slovenske vojske,

Vojaške družine so se na epidemiološke razmere dobro prilagodile.

Pripadniki so večinoma prejeli osnovno zaščitno opremo za delo.

trgovce, voznike, delavce na pošti, prostovoljce in še veliko drugih.

Ker je vlada opredelila Slovensko vojsko kot eno izmed pomembnejših ustanov pri obvladovanju epidemije, smo želeli preveriti, kaj to pomeni za vojaške družine. Če povzamem misel Anice Mikuš Kos (Nabiralnik za modrost in dobre ideje državljanov, Delo, 30. 4. 2020), smo na svojstven način sledili državljanski modrosti in preverili zamisli ter potrebe med vojaškimi družinami »na terenu« oziroma med epidemijo »na e-terenu«. Da bi ugotovili, kako se vojaške družine spoprijemajo z reorganizacijo družinskega življenja, smo izvedli spletno anketo. Objavili smo jo na projektni spletni strani, na Facebooku z naslovom Vojaške družine, razširili smo jo med sindikati na področjih obrambe in Slovenske vojske, na Zvezi slovenskih častnikov, družbenih omrežjih in drugje. Nanjo je do trenutka pisanja tega članka odgovorilo 392 oseb (pripadnikov SV in partnerjev zaposlenih v Slovenski vojski). 81 odstotkov anketiranih je bilo moških in 19 odstotkov žensk. Med anketiranimi je bilo 16 odstotkov takih, ki nimajo otrok in se po pričakovanjih niso spoprijemali z večjimi izzivi usklajevanja med delom ter družino zaradi pomanjkanja različnih oblik podpore. Predšolske otroke ima 14 odstotkov vprašanih, šoloobvezne 19 odstotkov, predšolske in šoloobvezne 16 odstotkov ter starejše 33 odstotkov.

DNEVNE MIGRACIJE IN DELO OD DOMA

V raziskavi smo predvidevali, da odsotnost dnevnih delovnih migracij na družinsko življenje pripadnikov SV vpliva pozitivno.

Glede podpore, ki jo v obliki organizacije dela med epidemijo omogoča Slovenska vojska, smo ugotovili, da slabi dve tretjini anketirancev občasno ali ves čas lahko delata od doma. Tretjina je takih, ki morajo vse delo opravljati na delovnem mestu. Kažejo se pozitivni učinki tovrstne organizacije dela na družinsko zadovoljstvo. Polovica anketirancev je poudarila pozitivne vplive manjšega števila delovnih migracij na družinsko življenje. Preostali so bili neodločeni ali pa se zanje količina migracij ni zmanjšala. Le nekaj odstotkov anketirancev je zmanjšanje delovnih migracij ocenilo negativno.

Uvedba izobraževanja od doma je zagotovo predstavljala velik izziv za starše, še posebno tiste, ki so morali še naprej opravljati svoje delo.

Ugotovili smo tudi, da bi si nekateri želeli opravljati delo, vendar ga zaradi trenutnih razmer niso mogli. Anketiranci so izpostavili nekaj nezadovoljstva zaradi načina organizacije dela od doma. Epidemija zagotovo močno vpliva na plačano delo in bo imela dolgoročne posledice, zato je pričakovano, da je prebivalstvo (tudi zaposleni v Slovenski vojski) zaskrbljeno in se negativno odziva na omejitve dela.

USKLAJEVANJE MED DELOM, POUČEVANJEM IN VARSTVOM OTROK TER DRUGIMI OBVEZNOSTMI

Odgovori pokažejo, da ima več kot tretjina anketiranih težave zaradi zaprtja šol in vrtcev. Nekaj manj se jih spoprije s težavami zaradi odsotnosti podpore starih staršev. Večina je svoje življenje prilagodila razmeram in nima težav zaradi pomanjkanja podpore, pri čemer pa je nekaj odstotkov takih, ki podporo starih staršev koristijo tudi med epidemijo. Analiza je sicer pokazala, da se z več težavami spoprijemajo družine, ki imajo predšolske in šoloobvezne otroke. Med anketiranimi je skupno 43 odstotkov takih, ki nimajo otrok oziroma imajo otroke, vendar kljub vsemu ne izkazuje potrebe po usklajevanju. Preostali anketiranci menijo, da so uspešni ali srednje uspešni pri usklajevanju poučevanja na domu, varstva otrok in dela na domu.

TVEGANJE PRI OPRAVLJANJU DELA ZA PRIPADNIKA IN DRUŽINO

Raziskava je pokazala, da je približno polovica vprašanih zaskrbljenih zaradi možnosti prenosa okužbe s SARS-CoV-2 iz delovnega v domače okolje. Skoraj tretjina jih je neodločenih glede tega vprašanja, malo pa je takih, ki ne bi imeli tovrstnih skrbi. Zaskrbljenost zaradi prenosa okužbe se dvigne na slabi dve tretjini, kadar gre za vprašanje opravljanja nalog na slovenski južni meji. Približno enako skrb glede možnosti okužbe so izrazili tisti, ki so med epidemijo v mednarodnih operacijah in na misijah. Prav tako jih skrbi za zdravje družin doma, saj je zaskrbljenih več kot 70 odstotkov vprašanih.

Pomanjkanje zaščitne opreme je bil

Vojska bi lahko zagotovila tudi varstvo za otroke pripadnikov.

nacionalni problem in s tem izzivom so se spoprijemali tako delavci v zdravstvu kot vsi drugi. Kljub pomanjkanju zaščitne opreme na državni ravni anketirani menijo, da so osnovno opremo pri opravljanju dela večinoma prejeli. Na začetku ni bila na voljo za vse, pa vendar je bila zagotovljena za opravljanje nekaterih nalog. Le deset odstotkov je poročalo, da opreme ni bilo na voljo. Ta ugotovitev je lahko povezana z organizacijo dela od doma, ki je v začetni fazi epidemije razbremenila pripadnike Slovenske vojske. Pri opravljanju dela na delovnem mestu bi morali po razglasitvi epidemije tisti konec tedna zagotoviti zaščitno opremo za vse pripadnike. Med tistimi v mednarodnih operacijah in na misijah, ki so sodelovali v naši raziskavi, je bila

zaščitna oprema na voljo in pripadniki so jo tudi uporabljali.

INSTITUCIONALNA PODPORA SLOVENSKE VOJSKE MED EPIDEMIJO

Pripadnike smo vprašali, ali so prejeli katero izmed oblik podpore Slovenske vojske. Četrtnina jih ne pozna ukrepov podpore, ki bi bili namenjeni pripadnikom med epidemijo, slaba tretjina pa jih meni, da so ukrepi koristni. Ugotovljamo, da je 57 odstotkov anketiranih prosilo za pomoč svoje kolege iz enote ali neposredno nadrejenega. Deset odstotkov pa je za pomoč prosilo psihologe ali želelo celostno skrb za pripadnika.

Anketirance smo spraševali, kako bi jim Slovenska vojska kot ustanova lahko olajšala življenje med epidemijo. Odprti odgovori so pokazali, da so nekateri anketiranci s podporo zadovoljni, medtem ko so drugi navedli predloge, kako bi podporo lahko okrepili.

Če bi se sedanje razmere zaostrele in podaljšale, bi lahko vojska pomagala z dostavo nujnih življenjskih potrebščin družinam pripadnikov. To bi bilo

verjetno še posebej nujno pri tistih družinah, ki imajo družinskega člana na misiji. Pri teh bi bilo treba med epidemijo natančneje obveščati družinske člane o zdravstvenem stanju pripadnika in načrtih glede nadaljnega dela med misijo. Prav tako bi bilo dobro pomagati družini.

Slovenska vojska bi tudi lahko zagotovila zaščitno opremo za družine. Morda bi vojska lahko družinam pomagala z navodili glede uporabe zaščitne opreme ali priprave mešanice za razkuževanje v času, ko ni bilo mogoče kupiti razkužil. Pozitivno je, da je bilo delo mogoče organizirati brez nujne prisotnosti na delovnem mestu. Predlagano je bilo, da bi začasno ustavili vse nenujne naloge in omogočili pripadnikom samoizolacijo v domačem okolju ter pripomogli k ustavitvi širjenja virusa. Ob tem je vprašanje, kakšen učinek imajo vojaške vaje med epidemijo, tako na širjenje virusa kot na organizacijo družine.

Če bo prisotnost na delu nujna, vrtci in šole pa še ne bodo odprti, bi lahko Slovenska vojska zagotovila varstvo za otroke pripadnikov. Izziv z reševanjem varstva je povezan tudi z izvajanjem

USKLAJEVANJE MED DELOM, POUČEVANJEM OD DOMA IN DRUGIM

5% zelo sem uspešen

25% sem uspešen

21% delno nisem uspešen, delno sem

3% nisem uspešen

3% sploh nisem uspešen

27% ni potrebe po usklajevanju

16% nimam otrok

vojaških aktivnosti, medtem ko vrtci in šole še ne bodo odprti za vse ter v jesenskem obdobju, če se bo epidemiološka situacija ponovila.

VOJAŠKE DRUŽINE SO SE NA EPIDEMIOLOŠKE RAZMERE DOBRO PRILAGODILE

Na podlagi ankete smo ugotovili, da so se vojaške družine po dveh mesecih dobro prilagodile na razmere ob razglasitvi epidemije v Sloveniji. Nimajo pretiranih težav z izobraževanjem od doma, varstvom predšolskih otrok, skrbjo za starejše, morebitnim delom od doma ipd. Morebitno ponovno uvajanje strogih ukrepov zaradi naraščanja okuženih pa lahko vodi v napetosti zaradi usklajevanja vsega prej naštetega. Že v uvodu sem omenila, da smo z raziskavo preverjali razmere na terenu in iskali predloge, kako bi se vojaškim družinam lahko olajšalo življenje med epidemijo. Odprti odgovori potrjujejo, da je dobro vprašati, kakšne so prakse iz vsakdanjega življenja, in preveriti resnične potrebe prebivalstva, v našem primeru vojaških družin.

Pripadniki so sicer izkazali skrb zaradi morebitnega prenosa okužbe iz delovnega okolja na družino in izrazili zadovoljstvo glede organizacije dela od doma oziroma v prilagojenih razmerah. Če bi se pokazala potreba po številnejši uporabi vojske, kot se kaže na primer ob vaji na južni meji, bi pričakovali tudi podporo Slovenske vojske vojaškim družinam. Kadar so razmere normalne in je na voljo podpora ustanov (šola in vrtcev) ter različne oblike individualne podpore (stari starši, varuške idr.), je družinsko življenje neprimerno lažje organizirati ter uskladiti različne obveznosti kot pa v času epidemije, ko vse naštetje podpore ni. Tudi med epidemijo mora partner pripadnika opravljati svoje plačano delo in na primer oditi po nakupih, česar ne more, kadar nima varstva za otroke. Med epidemijo lahko predstavlja dolgotrajna odsotnost pripadnika za družino težko obvladljiv problem. Takšne razmere razumemo kot priložnost, da Slovenska vojska pokaže svoje podporne zmožnosti in svojim pripadnikom dokaže, da njihove družine tudi v najhujših razmerah ne bodo pozabljene.

LE ŠEST STOTINK DO DRŽAVNEGA REKORDA

BESEDILO Petra Miklaužič

FOTO osebni arhiv Maje Mihalinec

Maša Mihalinec je pripadnica Športne enote Slovenske vojske in izjemna slovenska tekačica, ki je lani prejela naziv najboljša slovenske atletinja. Z atletiko se je začela ukvarjati ob koncu osnovne šole in kmalu za tem že dosegala svoje prve vrhunske rezultate. Najbolj je ponosna na svojo uvrstitev na olimpijske igre v Riu de Janeiru leta 2016. Zdaj se že pripravlja za nastop na naslednji olimpijadi, ki bo leta 2021 v Tokiu. Njena paradna disciplina je tek na kratke proge. Leta 2019 je z veseljem tekmovala na svetovnih vojaških igrah v Wuhanu in tam zmagala v teku na 200 metrov.

PREHITELA JE TUDI VSE FANTE

Športna pot Maje Mihalinec se je začela že zelo hitro s treningi odbojke. »Starši so trenirali odbojko in tako me je v ta šport vpeljala družinska tradicija,« se je svojih začetkov spominjala 30-letna tekačica iz Mozirja. V osmem razredu osnovne šole je njen atletski talent prepoznala učiteljica telovadbe in jo vzpodbudila, da se je odločila za trening atletike. Na šolskih športnih preverjanjih je imela dobre rezultate, še zlasti pri teku na 60 metrov. »Pogosto sem prehitela tudi vse fante,« se je pohvalila Maja Mihalinec. Njeni atletski kolegi so se večinoma začeli s tem športom ukvarjati že zgodaj, ona pa meni, da v tem času ni veliko izgubila. »Preskočila sem le to, da sem takoj začela trenirati sprint in se nisem preizkušala v drugih disciplinah,« je pojasnila uspešna slovenska atletinja. V

Nastop na svetovnih vojaških igrah v Wuhanu

srednji šoli je trenirala že dvakrat na dan. Obiskovala je športni razred, tako je dopoldanski trening opravila med poukom športne vzgoje ter popoldanskega s trenerjem na stadionu. Že v prvem letniku se je udeležila svojega prvega mednarodnega tekmovanja, olimpijskega festivala evropske mladine. Pozneje je nastopila na svojih prvih svetovnih mladinskih prvenstvih in že kot srednješolka pridobila veliko mednarodnih izkušenj.

PRED SEZONO TRENIRA DEVETKRAT NA TEDEN

Njen običajen delovni dan se razlikuje glede na to, ali je to čas pred sezono ali med njo. Pri atletiki se

leto deli na dve sezoni, prva je dvoranska in poteka od januarja do marca, od maja do septembra pa je glavna sezona. »Če ne bi bilo izrednih razmer zaradi epidemije, bi bila zdaj na pripravah na Cipru,« je povedala o trenutnem predsezonskem času, ko so njeni treningi zelo intenzivni. Trenira devetkrat na teden. Vsak dan po zajtrku med 10.30 in 13. uro opravi prvi trening. Dopoldanski trening je tehnični in vsebuje posebne tekaške vaje. To so vaje tehnike teka, vaje za hitrost ter hitrostno vzdržljivost. Po tem je čas za obrok in počitek. Čas po kosilu izkoristi za fizioterapije. »Tudi sama poskrbim za sproščanje mišic,« je še dodala. Njen popoldanski trening je namenjen vajam za moč. Vsaj za dve uri obišče fitnes in izvaja klasične vaje za moč ter nekatere tekaške vaje. Pri vadbi uporablja elastike in trenira gibe, ki so značilni za tehnike teka. Atletinja je povedala, da ji tak urnik ustreza, veliko poudarka pa daje tudi načrtovanju prehrane. Glede prehrane se posvetuje z nutricionistom, ki ji svetuje, kako jo uskladiti z zahtevnostjo treningov. Na to je postala pozorna še zlasti zadnji dve leti. Maja Mihalinec je razložila, da večjih omejitev nima, vendar se poskuša izogibati sladkarijam in nezdravi prehrani. »Odkar načrtujem svojo prehrano,

opažam, da lažje treniram in se bolje regeneriram,« je razložila.

TEK NA 200 METROV JE NJENA BOLJŠA DISCIPLINA

Takoj po koncu priprav začne preizkušati formo za pomembna večja tekmovanja v sezoni. S trenerjem izbereta, katera bo osrednja tekma in tako vrhunec sezone. Takrat mora teči najbolje in najhitreje, vse druge tekme pa podredi temu cilju. Med sezono trenira le še enkrat na dan, privoščiči si tudi kak dan več za počitek. Nastopa na nekaj večjih tekmah, poleg tega še na atletskih mitingih v Sloveniji in tujini. Urnik tekmovanj sproti prilagaja, saj je odvisen od rezultatov v sezoni. Povedala je, da ji takšen življenjski slog ustreza. »Rada potujem, in ko grem na tekmo v tujino, spoznavam kulturo kraja, če je le mogoče,« je povedala vrhunska športnica, ki se je leta 2016 udeležila olimpijskih iger v Riu de Janeiru. Odlične rezultate dosega v teku na 100 in na 200 metrov, vendar je sprint na 200 metrov v zadnjem času postal njena boljša disciplina. Rezultat, s katerim se je uvrstila na olimpijske igre, si je pritekla leta 2019 v Dohi, kjer je na 200 metrov tekla 22,78 sekunde in osvojila odlično 12. mesto. »S tem časom sem le šest stotink oddaljena

Zlata medalja na evropskih igrah v Minsku

od državnega rekorda,« je pojasnila naša vrhunska atletinja, ki je že izpolnila normo za uvrstitev na olimpijske igre v Tokiu.

DRUŽINA JI STOJI OB STRANI

Priprave na dan tekmovanja so odvisne od tega, ali je tekma čez dan ali šele zvečer. Večina jih poteka popoldne in takrat dopoldne opravi lažji tek ter raztezne vaje. Ogrevati se začne eno uro pred tekmo oziroma pred vstopom v prijavnico, kjer preverijo tekmovalno opremo. Med njenimi najzvestejšimi navijači so na prvem mestu njeni starši. Spodbuja jo tudi sestra Katja, ki je članica prve slovenske

odbojarske lige. »Kadar je le mogoče, se udeležujeva tekem druga druge,« je povedala Maja Mihalinec. Pomembna ji je tudi podpora njenega zaročenca, nekdanjega atleta, s katerim sta se spoznala prav zaradi športa. Njeni zvesti podporniki so poleg družinskih članov sokrajani iz domačega Mozirja, kar jo zelo veseli.

BREZ SLOVENSKE VOJSKE NE BI ZMOGLA

Atletinja Maja Mihalinec je od leta 2016 pripadnica Športne enote Slovenske vojske. »Ta zaposlitev mi pomeni socialno varnost, zato se sploh lahko ukvarjam s športom in uveljavljam svoj potencial. Brez podpore Slovenske vojske ne bi imela možnosti, da bi se po poškodbah in operaciji lahko vrnila v profesionalni šport,« je poudarila. Zaradi poškodbe ahilove tetive po tekmovanju v Riu je morala izpustiti dve sezoni. Rehabilitacija je bila dolgotrajna, vendar se je tudi po zaslugi svojega delodajalca uspešno vrnila na atletski stadion. Njeni načrti za prihodnost so za zdaj precej negotovi, vendar kljub razmeram s koronavirusom trenira dvakrat na dan in tako ohranja svojo telesno pripravljenost. Olimpijske igre in evropsko prvenstvo so za letos žal odpovedani, vendar kljub temu ostajajo njena osebna cilja.

S COVIDOM-19 V NOV KORONAČAS

Leto 2020 si bomo zagotovo zapomnili po boleznih, ki je bistveno poslegla v ustaljene vzorce človeškega delovanja.

Zadnjega pol leta skoraj vsak dan slišimo ali pomislimo na besedno družino koronavirusa in njegove številne različice. Besede, kot so covid-19, SARS-CoV-2 in koronavirusne izpeljanke, na primer koronapaket, koronačas ali koronaš, so postale del vsakdanjega besednjaka. Kako pa je z njihovim pravilnim zapisom? Koronavirus je v SSKJ² naveden že od leta 2014 in se podobno kot druge zloženke (*adenovirus*, *enterovirus*, *rotavirus*, *retrovirus*) zapisuje skupaj. Pojem COVID-19 pa ne pomeni povsem isto kot koronavirus, saj bi lahko rekli, da gre v tem primeru za podvrsto koronavirusa, se pravi za kratico koronavirusne bolezni 2019 (angl. Coronavirus disease 2019). Koronavirusov je namreč več vrst in označujemo jih z različnimi kraticami. S kratiko MERS-CoV se na primer označuje koronavirus bližnjevzhodnega respiratornega sindroma. S pogostejše pojavljeno kratiko SARS-CoV pa je označen koronavirus, ki povzroča sindrom akutnega oteženega dihanja. Nadaljnje različice tega virusa so označene s številkami in od tod izhaja kratično poimenovanje SARS-CoV-2. Ker pa spadajo MERS-CoV, SARS-CoV in SARS-CoV-2 med zapletenejšje kratice, jih v slovenščini ne

BESEDILO Tina Pečovnik
FOTO svetovni splet

spreminjamo ali sklanjamo, temveč jih zapisujemo v izvorni obliki. Drugače je s kratiko COVID-19. Ker ta kratica ni tako zapletena oziroma je celo preprosto nečrkovalno izgovorljiva, zlahka preide v splošno rabo, podobno, kot se je to že zgodilo s kraticami Nato, Kfor ali Sfor. Pri zapisu z malimi črkami je treba upoštevati še eno pravilo, in sicer, da poimenovanja bolezni v slovenščini zapisujemo z malo začetnico, na primer aids, sars, ptičja gripa ali ebola. Če svoje znanje strnemo, je ustrezen zapis COVID-19 ali covid-19, nikakor pa ne Covid-19. Kako pa je s pregibanjem te kratice? Kadar jo zapisujemo z malimi črkami, jo sklanjamo skoraj zmeraj.

Pri tem se pojavi še vprašanje, zakaj jo sploh sklanjamo, če je za zapis z vezajem še pred desetletjem veljalo jezikovno navodilo, da se prva sestavina ne sklanja, kadar sta sestavini povezani s stičnim vezajem (*Dylan-James*, roditelj *Dylan-Jamesa*). V Jezikovni svetovalnici Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša na ZRC SAZU ugotavljajo, da to pravilo v sodobnem času zamenjuje načelo jasnosti, ki zahteva, da sestavino pred vezajem sklanjamo tudi, če sta enoti povezani s stičnim vezajem (*Dylan-James*, roditelj *Dylana-Jamesa*). Pravilo torej uporabimo tudi pri sklanjanju kratice covid-19. Vseh šest sklonov koronavirusne bolezni lahko povzamemo v preprosti jezikovni zgodbi:

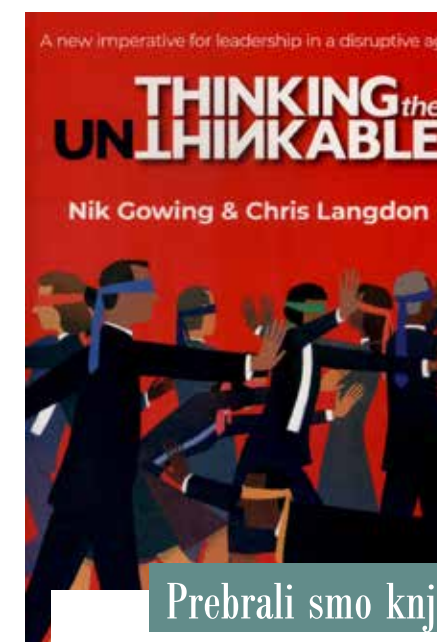
Dejstvo je, da je covid-19 (imenovalnik) povzročil veliko sprememb. Zaradi covid-19 (rodilnik) so se zaprle tudi šole, otroci pa šolanje kljub covidu-19 (dajalnik) nadaljujejo od doma. Vprašanje je, kdaj bomo dokončno premagali covid-19 (tožilnik). Upajmo, da se bo v prihodnjih mesecih o covidu-19 (mestnik) govorilo vse manj. Sčasoma bomo opravili tudi s covidom-19 (orodnik).

Kratice covid-19, ki jo pišemo z malimi črkami, ne sklanjamo samo takrat, kadar kot desni prilastek pojasnjuje ali še enkrat pove, kar je bilo že povedano, na primer: *pojavi se je nova koronavirusna bolezen covid-19*. V medijih in na spletu opazujemo vse več tvorjenk, v katerih je beseda korona prvi del podredne zloženke in je zato pisana skupaj z jedrno besedo, na primer koronačas ali koronapaket. Takšne besede so torej novotvorjenke in jih v splošnih razlagalnih slovarjih, ki jih večinoma poznamo najbolje, še ni. Za zdaj so vključene v Sprotni slovar slovenskega jezika, ki prikazuje pomenke, slovnične in pragmatične lastnosti zlasti še neuslovarjenega novejšega besedja. Tako lahko izvemo, da je na primer koronabedak nekdo, »... ki se ob epidemiji koronavirusa SARS-CoV-2 vede neodgovorno, nespametno, zlasti z nespoštovanjem samoizolacije« (Sprotni slovar), koronahumor pa ima tisti, ki »... pomaga premagovati psihološko breme posledic epidemije tega virusa« (Sprotni slovar).

Kmet se je odpravil v mesto. Na prometni ulici se je nenadoma ustavil in prijatelju ob sebi rekel: »Slišiš, kako poje črček?« Prijatelj ga je začudeno vprašal: »Kako lahko slišiš črčka v tem hrupu?« Kmet mu je odgovoril: »Slišim ga, ker so moja ušesa ušla na njegovo pesem.« Še bolj je napel ušesa in šel za glasom ter našel črčka na okenski polici. Prijatelj ni mogel verjeti svojim očem, kmetu pa se je vse to zdelo samoumevno.

Da bi dokazal svojo tezo, je vzel iz žepa nekaj kovancev in jih vrgel na tla. Ko so mimoidoči zaslišali žvenket denarja, so ustavili svoj korak. »Vidiš,« je rekel kmet in dodal: »Ti ljudje ne morejo slišati petja črčka, vsi pa lahko slišijo žvenket denarja. Ljudje slišijo tisto, na kar so ušla njihova ušesa, ne slišijo pa nič drugega.« Poseben čas nas je v zadnjih dveh mesecih povabil, da se ponovno vprašamo, na kaj so ušla naša ušesa. Ali slišijo morda tudi klic na pomoč, drhtenje prijatelja v stiski, prisotnost drugega? Kaj v življenju najbolje slišim in kaj si želim slišati?

VU IX. r. Matic Vidic
VVIK

Prebrali smo knjigo

N. GOWINGA
IN C. LANGDONA

Spodbudna misel

NA KAJ SO UGLAŠENA MOJA UŠESA?

Monografija *Thinking The Unthinkable* Nika Gowinga in Chrisa Langdona je rezultat raziskovalnega projekta Mislimo nepredstavljivo. Namenjena je vsem, ki želijo vedeti, kakšno naj bi bilo vodenje v prihodnosti. Avtorja sta začela problem preučevati leta 2014 s preprostimi vprašanji, zakaj se toliko voditeljev v vladnih, poslovnih in nevladnih organizacijah upira temu, kar danes v svetu poznamo kot nov običaj motenj. Zakaj se torej voditelji s problemom vodenja ne spoprimejo. Avtorja sta se štiri leta pogovarjala z vrhunskimi voditelji, ki so razkrivali nove strahove glede obsega motenj in dejstva o njihovih nepredstavljivih vplivih na našo družbo ter njeno preobremenitev. Temeljna zamisel je bila opozoriti ljudi,

naj se zavejo sprememb, ki se dogajajo. Sedanji voditelji in ustanove, ki smo jih izbrali ter vzpostavili, se na izzive sedanjosti in prihodnosti ne morejo več odzvati. Zaradi pogledov in ugotovitev, ki so povzročili pomembne posledice, avtorja menita, da je na vodstvenih srečanjih treba voditelje deliti na različne ravni, tako na najvišje vodstvene delavce kot ambiciozne vodje. Lastnosti, zaradi katerih so se voditelji povzpeli na sam vrh, so zdaj postale nepremostljiva ovira za razumevanje okolice in ustvarjanje novih smeri razvoja. Konformizem in oportunitizem jim preprečujeta, da bi sprejeli nove koncepte, način razmišljanja in pogled na svet. Knjiga se konča z mislijo, naj se ljudje ne omejujejo na razmeroma varen in zaprt prostor. Raje naj se odpravijo na prosto, v park, gore ali na plažo. Sprehod in razbremenitev strahov ter tesnob s kolegi in vrstniki bosta verjetno naredila čudeže. Pot v prihodnost je razmišljanje o nepredstavljivem in odpiranje uma za vse možnosti, zlasti tiste, ki so bile do zdaj nepredstavljive.

Urška Žunko, KIZC

NAGRADNA KRIŽANKA

	OSTROST, RESNOST	KAR SE PRIREDI	PEVKA KRAJNCAN	LETOVIŠČE PRIOPATJI	ITALJANSKI POLITIK (ALDO)	IZBRANA DRUŽBA, SMETANA	PRERUSKI VOLK V S. AMERIKI
GRUDA, KEPA							
VOZILO S TREMI KOLESI							
SLOVAR RIM							
ANGLEŠKA PEVKA (RITA)				PEVEC PESTNER			
RODLJUDI				ODREZANO LASIŠČE			
VEZ GLAVE STRUPOM					ASTAT		
					DIRKALIŠČE VITALIJI		
						SREDOZEM. OKRASNA RASTLINA	ANARHIJA, KAOS
Avtor: Vladimir Milovanović, NAJETO PERO	NOGOMETNI TRENER MILANIČ	ODGOVOR, REAKCIJA	KRIPTON	BARVA KOŽE	PRSI		
					BOS. NOG. TRENER (IVICA)		
IZPIT ZA DOKTORSKI NASLOV						GL. MESTO JORDANIJE	
						MESTO V Z. NEMČIJI	
NASLOV-LJENEC PISMA						PLANOTA NANOTRAN.	
						UČINEK DROG	
ROBERT ZEMECKIS			DEL TENIŠKE IGRE			DVOJNI KOZOLEC	
			ODLOK OBLASTI			JEANS	
DLAKA KOZLIČEV				SLOVNIČNO ŠTEVILO		RUŠA	
				ZNOJNA KAPLJA		ČEBELI PODOBNA ŽUŽELKA	
KRMA ZA KONJE				USIPANJE (ZASTAR.)		ANA V DALMACIJI	
				SOKRATOV TOŽNIK		DEČEK S SVETILKO	
	BRKATA PTICA UJEDA	PREBIVALEC KRAJA				TINE DEBELJAK	
		TLA, POD				PISATELJ (SLABŠAL.)	
VAS POD NANOSOM						LAVO ČERMELJ	NAČIN OBLAČENJA
						TREBUŠNA MAST	MESTO V ZAHODNI ROMUNIJI
OTOŽNA PESEM, ŽALOSTINKA						MESO IN RIŽ V ZELJINATIH LISTIH	
						FIGURA	
MIŠICA OBRČALKA						SNOV ZA SLAJENJE	
						POVRŠIN-SKAMERA	
						HOMERJEV EP O TROJI	
						NEMŠKI POLITIK ADENAUER	

REŠEVALCEM NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev gesla iz prejšnje številke: POMOČ OB PANDEMIJI.

Nagrade prejmejo:

- Benjamin Gorjan, Laze 20 e, 1219 Laze v Tuhinju,
- Jakob Koritnik, Rečica 2, 6250 Ilirska Bistrica,
- Ana Podlesnik, Činžat 3 a, 2343 Fala.

Nagrajencem čestitamo.

Pravilne rešitve tokratne križanke nam pošljite do srede, 17. junija 2020, na naslov Uredništvo Revije Slovenska vojska, Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana ali na elektronski naslov urednistvo.sv@mors.si.

POIŠČI 5 RAZLIK

Rešitev iz prejšnje številke

REVIJA SLOVENSKA VOJSKA JE INTERNO INFORMATIVNO GLASILO O VOJSKI, OBRAMBI TER ZAŠČITI IN REŠEVANJU.

UREDNIK: Marko Pišlar

NOVINARKI: Jerneja Grmadnik, Petra Miklaužič

FOTOGRAF: Bruno Toič

LEKTORIRANJE: Natalija Krese, Tina Pečovnik

TAJNICA UREDNIŠTVA: Milena Topolovec

NASLOV UREDNIŠTVA
Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana
Telefon: +386 1/471 26 62
Faks: +386 1/431 12 42
Elektronska pošta: urednistvo.sv@mors.si

OBLIKOVANJE IN PRELOM: Agencija Adeo

TISK: Tiskarna Skušek, d. o. o.

NAKLADA: 7500 izvodov

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: Bruno Toič

Prispevki, objavljeni v reviji, niso uradno stališče Ministrstva za obrambo RS. Nenaročenega gradiva in fotografij ne vračamo. Naslednja številka izide 29. junija 2020.

SPREMLJAJTE NAS NA DRUŽBENIH OMREŽJIH.

Revija Slovenska vojska je članica Evropskega združenja vojaških novinarjev (EMPA).

15. MAJ

ČESTITKE OB DNEVU SLOVENSKE VOJSKE